

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Bibliotheek

Universiteitscomplex, Leysweg 86, Paramaribo, Suriname, Postbus 9212
Telefoon (597)464547, Fax (597)434211, E-mail: adekbib@uvs.edu

APPROVAL

NAAM:

Lont, Cenejade Lorraine E.
verleent aan de AdeKUS kosteloos de niet-exclusieve toestemming om haar/~~zijn~~ afstudeerscriptie via de catalogus full-text beschikbaar te stellen aan gebruikers binnen en buiten de AdeKUS.

Plaats en datum,

Handtekening.....

Par'bo 18 april 2019
Lont

Anton de Kom Universiteit van Suriname

Faculteit der Juridische Wetenschappen

Master Surinaams Recht

DE ONDERHOUDSVERPLICHTING VAN DE VADER/VERWEKKER
TEN OPZICHTE VAN ZIJN KIND

Thesis ter verkrijging van de graad Masters of Laws (LLM)

Lont, Cenejade LL.B

Begeleider: Mr. dr. M. A. Veira
Paramaribo, april 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord	
Lijst van afkortingen	
Inleiding	1
Hoofdstuk 1 Het recht van het kind op levensonderhoud	5
1.1.Begripsomschrijving	8
1.2.Het recht op levensonderhoud van kinderen geboren tijdens het huwelijk	9
1.2.1.Het recht van kinderen op levensonderhoud gedurende het huwelijk	9
1.2.2.Het recht van kinderen op levensonderhoud na beëindiging van het huwelijk	10
1.3.Het recht op levensonderhoud van kinderen geboren buiten het huwelijk	10
1.3.1.Het recht van kinderen op levensonderhoud van de vader/erkenner	11
1.3.2.Het recht van kinderen op levensonderhoud van de vader/verwekker	11
1.4.Het recht van kinderen op levensonderhoud van de Staat	11
Hoofdstuk 2 De onderhoudsverplichting van de vader/verwekker naar meerderjarige kinderen toe	15
2.1. Het bereiken van de meerderjarigheidsgrens en de behoefte aan verzorging	16
2.1.1. Behoeftigheid van meerderjarige zieke kinderen	17
2.1.2. Behoeftigheid van meerderjarige studerende kinderen	18
2.2. Vermindering van het recht op levensonderhoud van behoeftige meerderjarige kinderen	20
2.2.1. Het meerderjarig kind is fysiek en/of geestelijk hersteld	

2.2.2. Het meerderjarig kind gaat een dienstbetrekking aan	20
2.2.3. Het meerderjarig kind treedt in het huwelijk	21
2.2.4. Het meerderjarig kind gaat ongehuwd samenwonen met een partner	21
2.2.5. De studie kent geen normale voortgang	22
Hoofdstuk 3 Juridische mogelijkheden voor het ontstaan van de onderhoudsplicht door de vader/verwekker	24
3.1. Juridische mogelijkheden in verband met de vaststelling het vaderschap	24
3.1.1. Betwisting van het door huwelijk ontstane vaderschap	26
3.1.2. Vernietiging of betwisting van de erkenning indien de man niet de verwekker van het kind is	27
3.2. Juridische mogelijkheden die kunnen leiden tot het verlagen van het onderhoudsbedrag	30
3.2.1. Wie heeft recht op een bestaansminimum: het kind of de ouder?	30
3.2.2. Draagkracht vermindering van de vader/verwekker	32
3.3. Juridische mogelijkheden bij de inning van de onderhoudsbijdrage	33
3.3.1. Juridische mogelijkheden bij de vaststelling van de inningsgerechtigden	33
3.3.2. Juridische inningsprocedures	34
Conclusie	
Aanbevelingen	
Bronvermelding	
Bijlage (1): Vragen voor de heer Edoo	

Voorwoord

Voor u ligt de thesis: “*De onderhoudsverplichting van de vader/verwekker ten opzichte van zijn kind*”. Tijdens dit onderzoek is nagegaan wat de juridische mogelijkheden zijn voor het ontstaan van de onderhoudsplicht van de vader/verwekker. Hierdoor wordt ook duidelijk welke obstakels overwonnen moeten worden om vaders en verwekkers die verzuimen of weigeren om te voldoen aan hun onderhoudsverplichting ten opzichte van hun minderjarige of meerderjarige behoeftige kinderen, te verplichten om dit wel te doen.

Deze thesis is geschreven in het kader van mijn afstuderen van de Masteropleiding Surinaams Recht van de Faculteit der Juridische Wetenschappen aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname. Begeleiding heb ik gehad van Mr. dr. Monique A. Veira, waarbij ik van mei 2018 tot en met maart 2019 actief bezig ben geweest met het onderzoek. Het schrijven van deze thesis is niet zonder het overwinnen van obstakels gelopen. Het was vooral moeilijk om de juiste literatuur te vinden en als die eenmaal gevonden was, moest er een vertaling plaatsvinden naar de Surinaamse samenleving. Gelukkig stond mijn begeleider altijd klaar om mij van advies te voorzien, waardoor ik dit onderzoek succesvol heb kunnen afronden. Ik wil mijn begeleider hartelijk bedanken voor de prettige wijze waarop zij mij begeleid heeft. Aan alle anderen die mij ondersteund hebben tijdens dit traject, zeg ik ook dank.

Psalm 103 vers 13: “*Net zoals een vader goed zorgt voor zijn kinderen, zó goed zorgt Hij voor de mensen die diep ontzag voor Hem hebben*”.

Cenejade Lont

Paramaribo, april 2019

Lijst van afkortingen

AMZ	- Algemene Maatschappelijke Zorg
AKB	- Algemene Kinderbijslagregeling
AOV	- Algemene Ouderdaysvoorziening
AVRM	- Amerikaans Verdrag inzake de rechten van de Mens
art.	- artikel
BW	- Burgerlijk Wetboek
BuFaz	- Bureau voor Familierechtelijke Zaken
CBB	- Centraal Bureau voor Burgerzaken
CAO	- Collectieve Arbeidsovereenkomst
EHRM	- Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EVRM	- Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
GW	- Grondwet
HR	- Hoge Raad
IVRK	- Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
MvT	- Memorie van Toelichting
SoZaVo	- Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting
JusPol	- Ministerie van Justitie en Politie
NBW	- Nederlands Burgerlijk Wetboek
Ontwerp BW	- Ontwerp Burgerlijk Wetboek
Rb	- Rechtbank

Inleiding

Algemeen

Het personen – en familierecht is het geheel van regels die betrekking hebben op de status van natuurlijke personen.¹ In het afstammingsrecht dat onderdeel is van het personen – en familierecht komen de volgende vragen aan de orde: wat zijn de rechtsgevolgen van de geboorte van een kind, van wie stamt een kind af en wie zijn verplicht tot het verschaffen van levensonderhoud.

Zowel nationaal als internationaal is er een verplichting gelegd op ouders om hun kinderen te verzorgen en op te voeden.² Kinderen hebben een onderhoudsrecht jegens hun ouders. De onderhoudsplicht van de ouders vloeit voort uit de plicht en het recht zelf hun kinderen op te voeden.³ De ouders van een kind zijn diens moeder en vader. Moeder is de vrouw die het kind ter wereld heeft gebracht⁴, maar juridisch kan dit ouderschap wijzigen indien het kind geadopteerd wordt.⁵ Het vaderschap kan afhankelijk van de juridische status van het kind op verschillende manieren worden bepaald.

Bij de vader wordt er een onderscheid gemaakt tussen zijn biologische kinderen en de kinderen waarvan hij de juridische vader is.⁶ Het laatste is ingeval het kind geboren is binnen een huwelijk danwel 306 dagen na ontbinding van het huwelijk, erkend of geadopteerd is door de man. De biologische, niet – juridische vader van het kind, de verwekker is eveneens onderhoudsplichtig.⁷

De onderhoudsverplichting van ouders ten opzichte van hun kinderen kan verdeeld worden in⁸:

- a. Verzorging en opvoeding ten opzichte van minderjarige kinderen;
- b. Kosten van levensonderhoud en studie ten opzichte van meerderjarige kinderen. Deze verplichting geldt alleen in geval van behoefte. ⁹ De term behoefte moet worden onderscheiden van behoefte. Behoeften heeft iedereen, maar van behoefte is sprake als een kind hierin niet zelf kan voorzien. ¹⁰

¹ Van Mourik & Nuytinck 2012, p.1.

² Conform artikel 18 IVRK juncto artikel 358 BW.

³ Vlaardingenbroek e.a. 2002, p. 358 – 359.

⁴ Janssen 2015, p. 26.

⁵ Bijlhout 1993, p. 9.

⁶ Asser 1978, p. 67.

⁷ Conform artikel 471 lid f BW.

⁸ Van Mourik & Nuytinck,2012, p.86.

⁹ Van Mourik & Nuytinck,2012, p. 157.

¹⁰ Van Mourik & Nuytinck, 2012, p. 164.

De vader/verwekker moet afhankelijk van zijn draagkracht bijdragen in het (levens)onderhoud van zijn kinderen. De draagkracht is afhankelijk van het inkomen en vermogen van de man (tegenwoordige en toekomstige).¹¹

Op de Staat rust de secundaire verplichting om het levensonderhoud van kinderen te waarborgen. Dit kan op verschillende manieren tot uiting gebracht worden zoals het betalen van een bepaald bedrag indien de onderhoudsplichtige minder draagkrachtig is, het waarborgen en voorzien in executiemiddelen voor de vaststelling en inning van de onderhoudsbijdrage indien de vader of de verwekker zich niet vrijwillig houdt aan zijn wettelijke verplichting.¹²

In deze thesis zal de onderhoudsplicht van de man jegens zijn minderjarige danwel meerderjarige behoeftige kind(eren) worden uitgewerkt.

Maatschappelijke relevantie

Uit onderzoek is gebleken dat afwezige vaders een groot maatschappelijk probleem vormen. Kinderen worden tegenwoordig vanwege het feit dat hun vader en moeder uit elkaar zijn in één ouder gezinnen opgevoed. De afwezigheid van de vader heeft invloed op de affectief cognitieve, sociale en morele ontwikkeling van het kind. De afwezigheid van de vader wordt vaak ook geassocieerd met armoede, slechte schoolprestaties, vroegtijdig delinquentie, drug – en alcoholmisbruik.¹³ De discussie die onlangs is gevoerd in De Nationale Assemblee (DNA) omtrent het al dan niet verruimen van het aantal kinderen, welke in aanmerking komen voor de Algemene Kinderbijslag per gezin¹⁴ heeft vragen over de wettelijke onderhoudsplicht van de man jegens zijn kinderen opgeroepen. Hierbij kwam het feit aan de orde dat een aantal vaders/verwekkers geen bijdrage leveren voor de opvoeding van hun kind(eren).

Het Bureau voor Familierechtelijke Zaken (BuFaz) is belast met de kindbescherming. Indien één der ouders zich niet houdt aan de wettelijke verplichtingen, kan deze aangesproken worden door BuFaz op verzoek van de andere ouder. Er is een hele procedure die hieraan vooraf gaat en indien het geschil niet door een minnelijke schikking opgelost kan worden zullen partijen overgaan tot het addiëren van de rechter.

Middels dit onderzoek zal op grond van de bestaande bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (BW), het Internationaal Verdrag inzake Rechten van het Kind (IVRK) en de jurisprudentie nagegaan worden

¹¹ Vlaardingenbroek e.a. 2002, p. 130.

¹² Jonker 2011, p. 2,7.

¹³ Lasseel, 2011 p. 18, 19.

¹⁴ Suriname Herald nieuws 20 februari 2018.

welke juridische mogelijkheden er zijn om vaders te verplichten om hun onderhoudsverplichting na te komen.

Op grond van het bovenstaande luidt de titel van deze thesis: **De onderhoudsverplichting van de vader/verwekker ten opzichte van zijn kind.**

De **onderzoeksvraag** die hierbij beantwoord dient te worden luidt: *Welke juridische mogelijkheden zijn er ter nakoming van de onderhoudsverplichting van de vader/verwekker?*

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zal er eveneens antwoord gegeven worden op de volgende deelvragen:

1. Wie zijn verplicht in het onderhoud van het (minderjarig) kind te voorzien?
2. In welke gevallen heeft het meerderjarig kind recht op levensonderhoud van de vader/verwekker?
3. Welke juridische mogelijkheden zijn er ter nakoming van de onderhoudsverplichting van de vader/verwekker?

Methodologie

De thesis zal in elkaar worden gezet op grond van een theoretische onderzoeksmethode. Er zal dus gebruik gemaakt worden van:

1. Literatuuronderzoek;
2. Nationale wettelijke regelingen;
3. Verdragen;
4. Algemene opmerkingen van het Kinderrechten Comité;
5. Jurisprudentie;
6. Het afnemen van interviews van personen of instanties die belast zijn met het bovenstaand onderwerp.

Opbouw van de masterthesis

Op basis van bovenstaande deelvragen zal de opzet van deze thesis er als volgt uitzien:

In het eerste hoofdstuk zal het recht van kinderen op levensonderhoud belicht worden. Ook zal worden uitgewerkt wat de verplichting van de Staat is om dit recht te garanderen en de ouders eventueel bij te staan indien deze minder draagkrachtig zijn.

In hoofdstuk twee zal de status van meerderjarige behoeftige (studerende) kinderen uitgewerkt worden. De gronden voor het eventueel verminderen van het bedrag van alimentatie bij studerende kinderen zullen ook aangegeven worden.

In het laatste hoofdstuk zullen de mogelijkheden bij nakoming van de onderhoudsverplichting aangekaart worden. Er zal ook worden stil gestaan bij de instantie die ouders/ verzorgers bijstaat bij het vorderen dan wel executeren van het vonnis waarin de rechter het alimentatiebedrag heeft vastgesteld.

De thesis zal afgesloten worden met conclusies en aanbevelingen

Hoofdstuk 1 Het recht van het kind op levensonderhoud

Inleiding

Het recht van het kind op levensonderhoud is verankerd in zowel de wettelijke bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (BW) als die van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK). Dit recht is een voortvloeisel uit het familierecht en eveneens een plicht welke voortvloeit uit de natuurlijke en zedelijke plicht van ouders om voor hun kinderen te zorgen. Deze rechten zijn vastgelegd om het geestelijk en lichamelijk welzijn van een kind te waarborgen en de ontwikkeling van zijn persoonlijkheid te bevorderen.¹⁵ Indien de term ‘ouders’ zonder nadere aanduiding is gebruikt in de wet, bedoelt de wetgever meestal de juridische ouders,¹⁶ dus degenen met wie het kind in familierechtelijke betrekking staat.

In het IVRK zijn zowel de primaire plicht van de ouders tot verzorging van het kind als de secundaire plicht van de Staat om de verzorging van kinderen te waarborgen, opgenomen. Het IVRK geeft echter niet expliciet aan wie de ouders van een kind zijn. Primair gaat het IVRK wel uit van twee ouders, dus de vader of verwekker en de moeder.¹⁷ Dit kan geconcludeerd worden uit General Comment no. 7 van het Kinderrechtencomité, namelijk de zinsneden in paragraaf 18 en 19, welke als volgt luiden:¹⁸

- *Staten die partij zijn bij het verdrag moeten het primaat van ouders (vaders en moeders) respecteren;*
- *De Conventie benadrukt dat beide ouders de verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en ontwikkeling van het kind, waarbij vaders en moeders als gelijkwaardig gezien worden.*

Internationaal is de onderhoudsplicht van de ouders vastgelegd in artikel 18 lid 1 IVRK. Artikel 18 lid 1 IVRK luidt als volgt: “*De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het*

¹⁵ Koens & Van der Linden 2010, p. 192.

¹⁶ Van Mourik & Nuytinck 2012, p. 175.

¹⁷ *Rapport van de Staatscommissie Herijking Ouderschap* 2016, p. 31,32.

¹⁸ CRC/C/GC/7/Rev.1, par. 18, 19 20 september 2006.

kind is hun allereerste zorg”. De juridische status van een kind speelt bij de moeder geen rol voor de onderhoudsverplichting van haar.

De definitie van moeder is volgens de doctrine “*de vrouw uit wie het kind geboren is*”.¹⁹ Dit wordt ook wel de ‘*mater semper certa est*’-regel genoemd, welke betekent dat de moeder altijd bekend is.²⁰ Dit is een rechtsfeit.²¹ Het EHRM heeft in het Marckx – arrest besloten dat er geen onderscheid mag zijn tussen natuurlijke en wettige kinderen ten opzichte van hun moeder. Op grond van artikel 8 EVRM, welke het beginsel “*family life*” bevat, ontstaat ervan rechtswege een familierechtelijke betrekking tussen het kind en zijn of haar moeder. Het EHRM is van mening dat een natuurlijk kind evenveel belang heeft bij een afstammingsband als een wettig kind.²² Deze beginselen zijn eveneens verankerd in de artikel 334 BW.

Tussen echtgenoten rust de verplichting jegens elkaar om kinderen die binnen het huwelijk geboren zijn op te voeden.²³ De ouders van kinderen die binnen een huwelijk geboren zijn, zijn eveneens op grond van artikel 351 juncto 354 BW verplicht hun kinderen op te voeden en te onderhouden. Artikel 358 lid 1 BW bevat de bepaling, welke aangeeft dat de moeder van een minderjarig natuurlijk kind verplicht is het kind gedurende zijn minderjarigheid te onderhouden en op te voeden. De vader van een natuurlijk kind heeft op grond van voornoemd artikel dezelfde verplichting indien hij het kind erkend heeft. Volgens de Hoge Raad geldt deze regel eveneens voor de moeder – voogdes indien het kind in een ander gezin wordt opgevoed.²⁴ Op grond van artikel 375 jo 380 lid 1 BW is de moeder van een meerderjarig kind verplicht deze te onderhouden ingeval van behoefte. Vanwege het feit dat het niet geadopteerde kind altijd in familierechtelijke betrekking staat tot de biologische moeder, geldt deze verplichting zonder dat er van erkenning sprake hoeft te zijn.²⁵

In deze thesis zal enkel de onderhoudsverplichting van de juridische vader en van de vader/verwekker verder uitgewerkt worden

Conform artikel 27 IVRK heeft de Staat de secundaire verplichting om het levensonderhoud van kinderen te waarborgen. Artikel 27 IVRK bevat het recht van kinderen op een toereikende levensstandaard en luidt als volgt: “*Elk kind heeft recht op een levensstandaard die toereikend is voor*

¹⁹ Asser’s & De Boer, 2002, p. 491.

²⁰ *Rapport van de Staatscommissie Herijking Ouderschap* 2016, p. 160.

²¹ Pitlo, Van der Burght & Rood – de Boer, 1993, p. 29,30.

²² EHRM 13 juni 1979 §55, 38(Marckx/ België), ECLI:NL:XX:1979:AC3090.

²³ Art. 157 BW.

²⁴ HR 2 december 1971, NJ 1972 no. 329.

²⁵ De regel dat “de moeder geen bastaard maakt” is gewijzigd bij G.B. 1934, no. 30.

*zijn lichamelijke, geestelijke, intellectuele, morele en maatschappelijke ontwikkeling. Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het bieden van een toereikende levensstandaard aan hun kinderen. De Staat zorgt ervoor dat ouders de verplichtingen voortvloeiend uit deze verantwoordelijkheid kunnen nakomen, en dat ook daadwerkelijk doen. Daarbij kan de Staat onder andere voorzien in materiële bijstand aan de ouders en hun kinderen.*²⁶

Suriname is partij geworden bij het IVRK op 1 maart 1993²⁷ en heeft derhalve de verplichting om de rechten van kinderen die opgenomen zijn in het IVRK te eerbiedigen, realiseren, beschermen en promoten.²⁸ In het BW is de primaire onderhoudsplicht van de ouders vastgelegd in artikel 351 BW, welke luidt: *“De ouders zijn verplicht hun minderjarige kinderen te onderhouden en op te voeden.”*

De secundaire verplichting van de Staat om te voorzien in het levensonderhoud van kinderen kan uit de nationale wetgeving worden afgeleid uit artikel 4 lid b juncto artikel 37 Grondwet (GW). Artikel 4 GW bevat de bepaling welke aangeeft dat de zorg van de Staat gericht is op de bestaanszekerheid van de gehele bevolking. Artikel 37 GW luidt: *“Jeugdigen genieten bijzondere bescherming voor het genot van economische, sociale en culturele rechten, waaronder begrepen:*

a. toegang tot onderwijs, cultuur en werk;

b. beroepsscholing;

c. fysieke scholing, sport en vrijetijdsbesteding.

2. De belangrijkste doelstelling van het jeugdbeleid is de ontwikkeling van de persoonlijkheid van de jonge mens en het gevoel van dienstbaarheid aan de gemeenschap.”

Op grond van het IVRK, rust de secundaire verplichting op de Staat, om ouders te ondersteunen indien zij niet instaat zijn om de kinderen behorende tot hun gezin het nodige te verschaffen.²⁹ Er is geen wet gevonden die het geven van algemene / financiële bijstand in Suriname regelt. Bij missive van de Raad van Ministers no. 79 A is wel vastgelegd dat financiële bijstand gegeven wordt aan mensen die tot een bepaalde inkomensklasse behoren. Thans gaat het om huishoudens die een maximaal inkomen hebben van SRD 1000, - per maand.³⁰ Het wordt gegeven per gezin en berekend aan de hand van het aantal

²⁶ Unicef.nl/files/20091116_kinderrechtenverdrag.pdf 1 januari 2019.

²⁷ *Situatieanalyse van kinderen in Suriname 2001*, p. 7.

²⁸ Maris 2008, p. 12.

²⁹ Conform art. 27 IVRK.

³⁰ Gov.sr/themas/welzijn-en-gezin/schoollkleding.aspx 11 april 2019.

personen in een gezin.³¹ De kinderbijslag voor zij die geen kinderbijslag vanuit hun dienstbetrekking genieten, is ingevoerd bij de Algemene Kinderbijslagregeling van 1973 (27 juni 1973 no. 6245) en wordt gegeven aan de ouders ten behoeve van de opvoeding van kinderen.

1.1. Begripsomschrijving

Levensonderhoud

Onder levensonderhoud vallen de kosten voor verzorging en opvoeding van minderjarigen³² (0 tot 21 jaar in Suriname (artikel 382 BW) alsmede de kosten van levensonderhoud en studie voor meerderjarige (21 jaar en ouder) studerende kinderen³³ en de kosten voor vrije tijdsbesteding (creatieve ontplooiing, sport en recreatie).³⁴

Vader

De echtgenoot dan wel ex – echtgenoot van de moeder³⁵ is van rechtswege de vader van het kind dat verwekt of geboren is tijdens het huwelijk of dat geboren is binnen 306 dagen na ontbinding van het huwelijk.³⁶ Indien de juridische vader door het huwelijk wordt aangewezen, gaat de wetgever uit van een fictie van vaderschap met andere woorden het wettelijk vermoeden van verwekkerschap.³⁷

Verwekker

De verwekker van een kind wordt vermoed te zijn de man die tussen de 307^e en 179 ste dag voor de geboorte van het kind op natuurlijke wijze, dus door middel van geslachtsgemeenschap, een kind heeft verwekt bij een vrouw.³⁸ Tussen de verwekker en het kind bestaat van rechtswege geen familierechtelijke betrekking.³⁹ De familierechtelijke betrekking ontstaat door de erkenning.

³¹ Missive van de Raad van Ministers no. 79 A, Paramaribo 2 oktober 2002.

³² Asser's & De Boer 2002, p. 168.

³³ Van Mourik & Nuytinck 2012, p. 157.

³⁴ Koens & Van der Linden 2010, p. 192.

³⁵ De vrouw uit wie het kind geboren is.

³⁶ Art. 303 juncto 308 BW.

³⁷ Vlaardingenbroek e.a. 2002, p. 165.

³⁸ Van Mourik & Nuytinck 2012, p. 175; conform art. 342 e BW.

³⁹ Vlaardingenbroek e.a. 2002, p. 178.

Vader/erkenner

De wetgever heeft verzuimd om een definitie van het begrip ‘*erkenning*’ te geven. De definitie van erkenning op grond van de literatuur luidt als volgt: “*een eenzijdige vrijwillige rechtshandeling, waardoor een familierechtelijke betrekking tussen een man en een kind tot stand wordt gebracht en de man juridische vader van het kind wordt*”.⁴⁰ De vader/erkenner is dus de man die het kind erkend heeft. Uit de definitie kan niet geconcludeerd worden dat de man de verwekker (biologische vader) van het kind moet zijn. De erkenning houdt met andere woorden het vermoeden in dat de man de verwekker van het kind is.⁴¹

Juridische vader

De vader en de vader - erkenner. Tussen deze man en het kind zijn er familierechtelijke betrekkingen ontstaan door het huwelijk van de ouders of door erkenning van het kind.

1.2. Het recht op levensonderhoud van kinderen geboren tijdens het huwelijk

Kinderen geboren of verwekt tijdens het huwelijk worden wettige kinderen genoemd en hebben de man tot vader (artikel 303 BW). Geadopteerde kinderen verkrijgen de staat van wettig kind van de adoptanten (artikel 342n BW) en hebben daardoor dezelfde rechten als de wettige kinderen.

1.2.1. Het recht van kinderen op levensonderhoud gedurende het huwelijk

Het recht op levensonderhoud van de uit het huwelijk geboren kinderen behoort deels tot de materiële kant van het huwelijk.⁴² De verzorgingsplicht van echtgenoten jegens elkaar om hun kinderen te verzorgen en op te voeden kan afgeleid worden uit artikel 157 BW. Onder de kosten van de huishouding (artikel 159) vallen eveneens de kosten van verzorging en opvoeding van kinderen.⁴³ De onderhoudsverplichting van de vader ten opzichte van zijn kinderen wordt afgeleid uit artikel 351 juncto 354 BW.

⁴⁰ Van Mourik & Nuytinck 2012, p. 180.

⁴¹ Van Mourik & Nuytinck 2012, p.185.

⁴² Pitlo, Van der Burght & Rood – de Boer 1993, p. 117.

⁴³ Asser's & De Boer 2002, p.175.

Zolang ouders niet gescheiden zijn is het gezinsinkomen bepalend voor de uitgaven die ten behoeve van het kind worden gedaan. Dit gezinsinkomen is in beginsel ook de maatstaf bij het bepalen van alimentatie ten behoeve van minderjarige kinderen na echtscheiding.⁴⁴ De grondgedachte van het voorgaande is dat de kinderen in beginsel als gevolg van een scheiding er niet financieel op achteruit mogen gaan.⁴⁵

1.2.2. Het recht van kinderen op levensonderhoud na beëindiging van het huwelijk

Wanneer de rechter de echtscheiding uitspreekt, bepaalt hij op welke dag de toewijzing van de voogdij en toeziende voogdij zal geschieden. Dit na verhoor van alle betrokken partijen inclusief het Bureau Familierechtelijke Zaken.⁴⁶ Indien er gegronde vrees bestaat dat de ouder die niet belast is met de voogdij, niet voldoende tot het onderhoud en de opvoeding van de minderjarige kinderen zal bijdragen, kan de rechter eveneens op grond van artikel 283 b lid 1 juncto 354 BW bevelen, dat deze ten behoeve van het onderhoud en de opvoeding van één of meer der kinderen een daarbij te bepalen bedrag aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken zal uitkeren.

Conform artikel 283 c BW kan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken ook alimentatie vorderen indien de rechter dit heeft nagelaten te doen bij het uitspreken van het echtscheidingsvonnis, maar dit kan pas nadat het echtscheidingsvonnis is ingeschreven bij het Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB).

1.3. Het recht op levensonderhoud van kinderen geboren buiten het huwelijk

Kinderen buiten het huwelijk geboren hebben recht op verzorging van de vader/ erkenner of van de vader/verwekker (Artikel 358 en 342 BW).

⁴⁴ Brik, in: *Belasting magazine* 2008, p. 12.

⁴⁵ Jonker 2011, p. 148.

⁴⁶ Art. 282 lid 2 BW.

1.3.1. Het recht van kinderen op levensonderhoud van de vader/ erkenner

Erkenning is aanvaarding van het vaderschap.⁴⁷ De erkenning houdt eveneens het vermoeden van verwekkerschap in.⁴⁸ Artikel 334 BW stelt dat de biologische vader van een kind door middel van erkenning familierechtelijke betrekkingen met deze kan vestigen. De wijze waarop erkenning geschiedt, is vastgelegd in artikel 335 BW en de vereisten voor een geldige erkenning zijn onder andere vervat in artikel 336 juncto 336a BW.

Het recht op levensonderhoud van het kind door de vader/ erkenner vloeit voort uit artikel 358 BW, welke de bepaling bevat dat de vader van een natuurlijk kind die dit kind erkend heeft verplicht is dit kind gedurende de minderjarigheid te onderhouden en op te voeden.

1.3.2. Het recht van kinderen op levensonderhoud van de vader/ verwekker

Iedere verwekker is onderhoudsplichtig, tenzij een andere man het kind erkend heeft.⁴⁹ De verwekker is verplicht tot het voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding van het minderjarig kind en in de kosten van levensonderhoud en studie voor meerderjarige kinderen.⁵⁰ Conform artikel 342 BW is de vader van een natuurlijk niet – erkend kind verplicht om deze gedurende de minderjarigheid naar draagkracht te verzorgen en op te voeden. Bij meerderjarigen geldt het principe van behoeftigheid. De verwekker blijft onderhoudsplichtig indien de meerderjarige door geestelijke en lichamelijke gebreken niet in staat is om zichzelf te onderhouden.⁵¹

1.4. Het recht van kinderen op levensonderhoud van de Staat

Artikel 4 van de Grondwet verplicht de overheid beleid te voeren dat is gericht op de bestaanszekerheid van de bevolking. Het recht op een toereikende levensstandaard komt tot uitdrukking in artikel 4 van de Grondwet. Het geldt voor ingezetenen die niet (meer volledig) zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Uit sociale wetgeving en wettelijke regelingen die de financiële bestaanszekerheid van burgers

⁴⁷ HR 18 mei 1990, NJ 1991, 375.

⁴⁸ Van Mourik & Nuytinck 2012, p.185.

⁴⁹ Van Duyn e.a.1981, p. 40.

⁵⁰ Vlaardingenbroek e.a 2002, p.360.

⁵¹Veira 2010, p. 1.

garanderen komt dit recht tot uiting. Een behoorlijke levensstandaard staat voor het recht om voor zichzelf en eventueel het gezin te kunnen zorgen.⁵²

Artikel 27 van het IVRK, welke de bepaling bevat omtrent het recht op een toereikende levensstandaard loopt parallel met artikel 4 van de Grondwet. Ieder kind heeft volgens artikel 27 van het Kinderrechtenverdrag het recht op een levensstandaard die toereikend is voor zijn of haar lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling. Ouders zijn hier als eerste verantwoordelijk voor. De overheid moet ervoor zorgen dat de ouders deze verplichtingen kunnen nakomen en dit ook daadwerkelijk doen. Wanneer het de ouders niet lukt om hun kinderen een toereikende levensstandaard te bieden, moet de overheid ingrijpen en de ouders ondersteunen. De overheid moet zorgen voor programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name op het gebied van voeding, kleding en huisvesting.⁵³ Deze verantwoordelijkheid kan verschillende vormen aannemen. In de eerste plaats kan de Staat invulling geven aan de formele vaststelling van de onderhoudsbijdrage, indien ouders niet in staat zijn om onderling zelf tot overeenstemming te komen. In de tweede plaats kan de Staat voorzien in executiemiddelen om nakoming van de onderhoudsverplichting af te dwingen, indien de onderhoudsplichtige de onderhoudsbijdrage niet (volledig) of te laat betaalt. Ten slotte kan de Staat het levensonderhoud van een kind waarborgen door een bijdrage te betalen indien de onderhoudsplichtige ouder geen onderhoudsbijdrage betaalt of onvoldoende middelen heeft om een bijdrage te betalen.⁵⁴

Het departement Algemene Maatschappelijke Zorg (AMZ) van het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting (Sozavo) is belast met de coördinatie van verschillende programma's die materiele ondersteuning tot doel heeft voor on- en minvermogenden of te wel sociaal zwakkeren. Meerderjarigen kunnen onder meer in aanmerking komen voor vrije geneeskundige hulp en Financiële Bijstandsuitkering.⁵⁵ De beleidsmaatregel Financiële Bijstand aan mensen met een fysieke en/of geestelijke beperking betreft een maandelijkse uitkering van SRD 325, - per maand.⁵⁶

Om in aanmerking te komen voor vrije geneeskundige hulp, de financiële bijstandsuitkering en de uitkering voor personen met een beperking kan er een aanvraag gedaan worden bij het wijkkantoor van de AMZ alwaar de aanvrager woonachtig is. Door de medewerkers van AMZ zal na een aanvraag een

⁵² *Wetenschappelijk Commentaar op de Nederlandse Grondwet*, nederlandrechtsstaat.nl.

⁵³ Bahlmann 2018, p. 21.

⁵⁴ Jonker 2011, p. 2,7.

⁵⁵ Gov.sr/ministerie-van-sociale-zaken-en-volkshuisvesting/over-sozavo/departementen/directoraat-sociale-zaken/od-amz/dienst-algemeen-maatschappelijke-zorg.aspx 27 december 2018.

⁵⁶ Stichting Planbureau Suriname 2018, p. 50.

huisonderzoek gedaan worden om na te gaan of de aanvrager behoeftig is. Er wordt gelet op enkele actoren zoals arbeids(on)geschiktheid, vaste of los dienstverband, het al dan niet kunnen voldoen aan de belastingplicht. De leeftijdsgrenzen om in aanmerking te komen voor laatstgenoemde uitkering zijn 21 jaar t/m 60 jaar.⁵⁷ Alvorens de financiële bijstand wordt uitgekeerd wordt er een sociaal financieel rapport opgemaakt en doorgeleid naar het desbetreffend wijkhoofd. De bedragen van de financiële bijstand verschillen per aanvraag, omdat een aanvraag individueel of per huishouden geschiedt.⁵⁸

Ouders van minderjarigen kunnen onder meer in aanmerking komen voor financiële bijstand, algemene kinderbijslag, schoolkleding – en schoeisel en vrije geneeskundige voorzieningen. De registratie om in aanmerking te komen voor deze voorzieningen geschiedt ook bij het wijkkantoor waar de aanvrager ingeschreven staat bij het Centraal Bureau voor Burgerzaken (CBB).⁵⁹ Op de Staat rust de wettelijke verplichting om een bepaald bedrag uit te keren aan ouders ten behoeve van de opvoeding van het kind.

Kinderbijslag is als eerst aangenomen in de Algemene Kinderbijslagregeling (AKB) van 1973 (27 juni 1973 no. 6245). Elke ouder die niet in aanmerking kan komen voor een kinderbijslaguitkering, van welke instantie dan ook, behoort tot de doelgroep die AKB kan aanvragen.⁶⁰ Artikel 1 lid c AKB geeft aan dat de geldelijke uitkering, die uitsluitend of mede ten behoeve van kinderen, waarop aanspraak kan worden gemaakt, wordt verstrekt. De hoogte van de kinderbijslag is sinds juni 2015 gesteld op SRD 50, - per kind per maand voor maximaal 4 kinderen per gezin.⁶¹

De vrije geneeskundige voorziening voor minderjarigen is ingesteld met de aanneming van de Wet Nationale Basiszorgverzekering.⁶² Vanaf juli 2013 wordt de premie voor kinderen van 0 tot en met 16 jaar voldaan door de Staat.⁶³

⁵⁷ Ingezetenen ontvangen- wanneer zij 60 jaar oud zijn geworden, een bedrag van SRD525,- op grond van de Wet AOV (SB 1981 no. 30 zoals laatstelijk gewijzigd SB 2002 no. 96); zie ook gov.sr/themas/werk-en-loopbaan/pensioen.aspx 17 november 2019.

⁵⁸ Gov.sr/ministerie-van-sociale-zaken-en-volkshuisvesting/over-sozavo/departementen/directoraat-sociale-zaken/od-amz/dienst-algemeen-maatschappelijke-zorg.aspx 27 december 2018.

⁵⁹ Gov.sr/ministerie-van-sociale-zaken-en-volkshuisvesting/over-sozavo/departementen/directoraat-sociale-zaken/od-amz/dienst-algemeen-maatschappelijke-zorg.aspx 27 december 2018.

⁶⁰ Conform art. 2 AKB.

⁶¹ Wet van tot vaststelling van de 12 ste afdeling van de begroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2016 betreffende het ministerie van sociale zaken en volkshuisvesting, p. 20.

⁶² GB 2014 no. 114.

⁶³ GB. 2014 no. 114, MVT p. 23.

Het hoofd van sociaal zwakke huishoudens kan ook in aanmerking komen voor financiële bijstand. Dit is bedrag gesteld op SRD 330, - voor het huishouden per maand en een toeslag van SRD 1, 50 per kind per maand.⁶⁴

⁶⁴ Wet van tot vaststelling van de 12 ste afdeling van de begroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2016 betreffende het ministerie van sociale zaken en volkshuisvesting, p. 24.

Hoofdstuk 2 De onderhoudsverplichting van de vader/verwekker naar meerderjarige kinderen toe

Inleiding

In dit hoofdstuk zal de onderhoudsverplichting ten op zichte van meerderjarige kinderen worden besproken. Bij het bereiken van de meerderjarigheid vervallen in beginsel het immateriële aspect (opvoeding en begeleiding) en het materiele aspect (onderhouden van het kind, huisvesting, voeding en verzorging) van het onderhoud.⁶⁵ In beginsel dienen meerderjarige kinderen zelf in hun eigen levensonderhoud te voorzien.⁶⁶ Echter kunnen zij wel aanspraak maken op levensonderhoud indien zij behoeftig zijn.⁶⁷ Behoeftigheid betekend op grond van de omschrijving van de HR 30 juni 1939, NJ 1939, 818, dat men geen eigen middelen tot zijn levensonderhoud heeft en deze ook niet door arbeid kan verkrijgen. Dit is het geval wanneer de meerderjarige vanwege fysieke en mentale capaciteiten niet in staat is om te werken om zelf in zijn behoeften te voorzien. Te denken valt aan een ziekte⁶⁸, kinderen met een beperking⁶⁹ of zware psychologische moeilijkheden die zijn beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt vertraagt en / of bemoeilijkt.⁷⁰ De behoeftigheid komt ook tot uitdrukking indien een meerderjarige financiële steun krijgt van de overheid,⁷¹ of wanneer het kind nog studeert.⁷² De reden waarom een onderhoudsgerechtigde behoeftig is, of is geworden, is niet van belang voor het recht op levensonderhoud,⁷³ maar wel bij het bepalen van de hoogte van het te betalen bedrag.⁷⁴ De behoefte omvat alle kosten die een meerderjarige heeft. Deze zijn onder andere huur/ kostgeld, collegegeld, overige studiekosten, voeding, verzekering, dus kortom het bedrag dat nodig is om al zijn kosten te dekken.⁷⁵ Allereerst zal op de verschillende vormen van behoeftigheid van de meerderjarige worden

⁶⁵Kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/Onderhoudsplicht%20en%20onderhoudsgeld.aspx 26 januari 2019.

⁶⁶Jonker 2011, p. 108.

⁶⁷ HR 23 mei 1975, NJ 1976, no. 412.

⁶⁸ Cass.fr., 2e civ., 12 juill. 1971, RTD civ. 1971, 385 (schizofreniepatiënt en kankerpatiënt).

⁶⁹ CA Montpellier, ch. 1, 7 nov. 1989, JurisData n° 1989-034281.

⁷⁰ CA Paris, 22 févr. 1983, D. 1983, JurisData n° 1983-021769.

⁷¹ HR 30 juni 1939, NJ 1939 no. 818.

⁷² Art. 394 juncto 395 a juncto 395 b Ontwerp BW.

⁷³ Pitlo, Van der Burght & Doek 2002, p. 609.

⁷⁴ Asser & De Boer 2010 no. 1031.

⁷⁵Evers 2016, p. 20.

ingegaan. Ten tweede zal worden uiteengezet op welke gronden de onderhoudsverplichting ten op zichte van meerderjarige studerende kinderen beperkt kan worden.

2.1. Het bereiken van de meerderjarigheidsgrens en de behoefte aan verzorging

In Nederland, is de meerderjarigheidsgrens in 1988 teruggebracht naar 18 jaar.⁷⁶ Evenals minderjarigen hebben jongmeerderjarigen (18 tot en met 21 jaar) een recht op levensonderhoud ongeacht of zij in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien⁷⁷ ongeacht of zij studeren of niet.⁷⁸ Op grond van artikel 395 NBW zijn ouders verplicht te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van hun meerderjarige kinderen die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt.⁷⁹De onderhoudsverplichting kan in enkele gevallen wel doorlopen na de 21 jaar, indien het kind nog studeert en aan kan tonen dat hij of zij nog behoeftig is.⁸⁰ De ouders blijven ingevolge artikel 203 NBW tot het einde van de opleiding van hun kind financieel verantwoordelijk voor zijn/ haar huisvesting, levensonderhoud en opleiding.

In het Ontwerp Surinaams BW is de leeftijd waarop kinderen meerderjarig worden, teruggebracht naar 18 jaar. Verder is daarin bepaald dat ouders verplicht zijn te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van hun meerderjarige kinderen die de leeftijd van eenentwintig jaren niet hebben bereikt c.q. verplicht zijn te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie totdat de studie redelijkerwijs kan zijn voltooid, maar uiterlijk totdat het kind de leeftijd van vijfentwintig jaren heeft bereikt. ⁸¹ Op grond van artikel 394 ontwerp Surinaams BW is ook de verwekker van een kind dat alleen een moeder heeft als ware hij ouder verplicht tot het voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding van het kind dan wel, na het bereiken van de meerderjarigheid van het kind, tot het voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie. Nadien bestaat deze verplichting slechts in geval van behoeftigheid van het kind, stelt het Ontwerp

Op dit moment is de meerderjarigheidleeftijd in Suriname nog 21 jaar. Er is geen wettelijke bepaling voor verlenging van de onderhoudsverplichting indien het kind de studie niet voor de leeftijd van 21 jaar heeft afgerond. Indien de wettelijke verplichtingen van Nederland en van het Ontwerp Surinaams BW

⁷⁶Jonker 2011, p. 106; Wet van 1 juli 1987, Staatsblad 333.

⁷⁷ Jonker 2011, p. 108.

⁷⁸ Hof 's- Hertogenbosch 25 oktober 2000, FJR 2002, p. 119 ,120.

⁷⁹ Rb Noord-Holland 3 december 2014,ECLI:NL:RBNHO:2014:11113.

⁸⁰ Lamerstielemans.nl/onderhoudsverplichting-jegens-meerderjarige-kinderen 26 januari 2019.

⁸¹ Conform art. 295 a ontwerp BW.

analoog zouden worden toegepast in Suriname zullen studenten van de leeftijd 21 tot 25 jaar nog een bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de ouders moeten verkrijgen. Uit enkele Collectieve Arbeidsovereenkomsten (CAO) in Suriname, zien we dat ouders/ verzorgers ten behoeve van studerende kinderen tot de leeftijd van 25⁸² jaar kinderbijslag ontvangen van hun werkgever.⁸³

De verwekker / niet – erkenner van een meerderjarig kind is volgens de rechtsspraak in het geheel niet onderhoudsplichtig, ook al is de meerderjarige behoeftig, behoudens invaliditeit van de meerderjarige.⁸⁴ Volgens het geldend recht ontstaat de verplichting tot onderhoud van het meerderjarig behoeftig kind dat niet invalide is, alleen indien de verwekker het kind heeft erkend.⁸⁵

2.1.1 Behoeftigheid van meerderjarige zieke kinderen

Meerderjarigen kunnen problemen krijgen met hun gezondheid, bijvoorbeeld door lichamelijke kwalen of psychische problemen. Deze kwalen kunnen hun functioneren tijdelijk of blijvend beperken in het dagelijks leven. Een lichamelijke of geestelijke beperking kan aangeboren zijn, maar dat hoeft niet zo te zijn. Lichamelijke en verstandelijke beperking gaan niet altijd samen. De oorzaak, de stoornis of ziekte bepaalt in hoeverre er lichamelijke en/ of cognitieve beperkingen zijn. Er is een verschil tussen tijdelijk ziek zijn en geboren zijn met een beperking. Bij mensen met een lichamelijke beperking wordt het accent gelegd op ‘het gebrek, de ongeschiktheid en onbekwaamheid’ van de persoon om als volwaardige burger deel te nemen aan de maatschappij. De beperking wordt pas een handicap op het moment dat de persoon hierdoor niet kan meekomen of meedoen. Een beperking kan omschreven worden als een vermindering of afwezigheid (ten gevolge van een stoornis of lichamelijke handicap) van de mogelijkheden tot het doen van normale menselijke activiteiten, zowel wat betreft de manier waarop als de mate waarin de activiteit uitgevoerd kan worden.⁸⁶ Behoeftigheid is onvrijwillig als zij het gevolg is van een ongeval of ziekte.⁸⁷

Op grond van artikel 23 IVRK moeten geestelijke of lichamelijke gehandicapte kinderen een volwaardig en behoorlijk leven hebben. Het gaat met andere woorden om een leven dat hun waardigheid verzekert en daarnaast hun zelfstandigheid en deelneming aan de maatschappij bevordert. Een gehandicapt kind

⁸² Conform art. 3 lid b juncto art. 1 lid 4 sub c (categorie 2) CAO TAS vs TASWO 2017-2019 ; Conform art. 20 lid 3 sub a juncto art. 1 lid 6 sub d CAO Adek 2007.

⁸³ Conform art.21 lid 3 sub a juncto art. 1 lid g sub 4 CAO N.V. EBS en de OWOS 2007 – 2011.

⁸⁴ HR 28 april 1995, NJ 1996, 102, noot punt 8.

⁸⁵ Art. 380 lid 2 BW.

⁸⁶ *De leefomgeving van mensen met een beperking, blz. 148, 149, 151.*

⁸⁷ *Hoe de lange termijn toekomst verzekeren van een meerderjarig zorgenkind p. 15.*

heeft recht op bijzondere zorg van de overheid. Op de overheid rust de verplichting om ouders bij te staan zodat deze kinderen zoveel mogelijk naar gewone scholen kunnen gaan en zoveel mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Dit kan door middel van financiële bijstand.

Meerderjarige geestelijke of lichamelijke zieke kinderen kunnen op grond van artikel 375 juncto 373a BW verplicht onderhoud krijgen van hun ouders en andere bloedverwanten, omdat zij behoeftig zijn. De kantonrechter kan eveneens conform artikel 378 juncto 379 BW bevelen dat de onderhoudsplichtige de behoeftige in huis neemt om te voeden en te onderhouden indien eerstgenoemde kan bewijzen dat hij of zij niet in staat is om het onderhoudsgeld op te brengen.

Voor mensen met een beperking heeft de overheid zorgvervoer en financiële bijstand. In 2011 heeft het ministerie van SoZaVo de beleidsmaatregel geïmplementeerd waarbij zorgvervoerders van mensen met een beperking transportsubsidie krijgen. Mensen met een beperking (geestesziekte of lichamelijke beperking) krijgen een invaliditeitsinkomen groot SRD 325, - per persoon per maand.⁸⁸

Als we echter enkele CAO's in Suriname bekijken, zien we dat ouder/ verzorgers ten behoeve van kinderen met een lichamelijke en geestelijke beperking tot de leeftijd tot de leeftijd 27⁸⁹ jaar kinderbijslag ontvangen van hun werkgever.⁹⁰

2.1.2 Behoeftigheid van meerderjarige studerende kinderen

De heersende opvatting in de jurisprudentie is dat een meerderjarig kind, niet behoeftig is op grond van het enkele feit dat deze nog studeert.⁹¹ Dit vanwege het feit dat hij over het algemeen in staat is zich door arbeid het nodige voor zijn levensonderhoud te verwerven.⁹² Uit de definitie van behoeftigheid kan worden afgeleid dat een meerderjarige student, die door zijn of haar vader is erkend als behoeftig in de zin van artikel 380 lid 2 BW zou kunnen worden beschouwd, indien alle omstandigheden in aanmerking genomen in redelijkheid niet van hem kan worden gevergd, dat hij met zijn studie ophoudt. Wettige kinderen kunnen op grond van artikel 373 a juncto 375 BW eveneens een beroep doen op vader ingeval van behoeftigheid. Dit is eveneens van toepassing ingeval een student met toestemming van diens ouders

⁸⁸ Wet tot vaststelling van de 12^e afdeling van de begroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2016 betreffende het Ministerie van SoZaVo, p. 21, 23.

⁸⁹ Conform art. 20 lid 3 sub a juncto art. 1 lid 6 sub d CAO Adek 2007; art. 27 lid 3 sub c juncto artikel 4 lid 5 sub c onderdeel 3 van het CAO TAS vs TASWO 2017 – 2019.

⁹⁰ Conform art. 21 lid 3 sub a juncto art.1 lid g sub 5 CAO N.V. EBS en de OWOS 2007 – 2011.

⁹¹ HR 9 september 1983, NJ 1984, 535, conclusie A-G Mr. Moltmaker.

⁹² Rb. 's-Gravenhage 6 maart 1953, NJ 1953, 457; zie ook HR 18 juni 1973 en 5 juni 1974 NJ 1975 no. 216.

een studie volgt, waarvan de ouders wisten dat deze niet zou zijn afgerond ten tijde van het einde van diens minderjarigheid.⁹³ Ingeval een meerderjarig kind twee studies volgt waardoor hij niet in staat is te werken, verwacht de rechtspraak niet dat de ouders (volledig) bijdragen in de kosten voor levensonderhoud.⁹⁴

M. Jonker, geeft in haar proefschrift aan dat de schrijver Wortmann het oneens is dat een meerderjarig studerend kind geen recht heeft op levensonderhoud van diens ouders indien zij hem/haar een studie hebben laten aanvangen waarvan zij redelijkerwijs wisten dat deze pas na de meerderjarigheid voltooid zou worden.⁹⁵ De heersende opvatting wordt door sommige rechters genuanceerd door aan te nemen dat aan de zijde van de ouder, die zijn minderjarig kind een studie laat beginnen met het vooruitzicht dat deze na de meerderjarigheid zal worden voltooid, een rechtens afdwingbare natuurlijke verbintenis ontstaat tot het financieren van de studie.⁹⁶

Meerderjarige studerende kinderen kunnen ook een beroep doen op het echtscheidingsconvenant van hun ouders indien er ten behoeve van hen een derdenbeding is gemaakt ten tijde van de echtscheiding. Het hof geeft aan dat volgens vaste jurisprudentie uitleg van een overeenkomst niet plaats dient te vinden op grond van uitsluitend de taalkundige betekenis van de bewoordingen waarin een overeenkomst is gesteld, maar dat het aankomt op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden aan het convenant redelijkerwijs mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien over en weer redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten.⁹⁷

Het recht van het kind op “maatschappelijke ontplooiing”⁹⁸, komt tot uiting in de bevordering van de ontwikkeling van het kind.⁹⁹ Het is de taak van ouders om meerderjarige kinderen financieel bij te staan totdat zij hun opleiding hebben afgerond. Het idee is om het kind financieel zelfstandig te maken. Doorslaggevend zijn de financiële toestand van de ouders en de vraag of de gekozen opleiding past bij de capaciteiten en interesse van het kind.¹⁰⁰

De kloof tussen financiële en maatschappelijke onafhankelijkheid is groot, vandaar dat een meerderjarig kind, welke een opleiding heeft voltooid ook behoeftig kan zijn op grond van artikel 380 BW. Hiervan is sprake indien hij niet kan beschikken over de middelen waarover hij in redelijkheid zou moeten

⁹³ HR 9 september 1983, NJ 1984, 535.

⁹⁴ HR 9 september 1983, LJN AG4642, NJ 1984, 535, noot E.A.A. LUIJTEN, met navolging in o.a. Hof ‘s-Gravenhage 23 maart 2011, LJN BR3874; Hof Amsterdam 12 oktober 2010, LJN BO4664.

⁹⁵ Jonker 2011, p. 110.

⁹⁶ Rb. ‘s-Gravenhage 18 juni 1973; Hof ‘s-Gravenhage 5 juni 1974, NJ 1975, 216.

⁹⁷ Gerechtshof Amsterdam 26 juli 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:3036.

⁹⁸ Art. 37 GW

⁹⁹ Rb. Brussel (14e k.) 20 januari 2009, Act.dr.fam. 2009/5, 95; Rb. Doornik 19 december 2000, J.dr.jeun. 2001, 41; zie eveneens art. 13 van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (New York, 19 december 1966).

¹⁰⁰ *Het Juridisch Randje aan de relatie tussen ouders en kinderen*, p. 22, 23.

beschikken uit arbeid vanwege het feit dat hij nog geen baan heeft gevonden. Het principe dat aangenomen wordt, is dat het kind in zijn eigen onderhoud kan voorzien vanaf het ogenblik dat hij werk heeft gevonden. Niet is aangegeven dat het een bepaald soort werk moet betreffen. Om werk te vinden moet de afgestudeerde ook de nodige inspanningen doen om binnen een redelijke termijn financieel onafhankelijk te worden.¹⁰¹

2.2. Vermindering van het recht op levensonderhoud van behoeftige meerderjarige kinderen

Er zijn verschillende aspecten die het recht op onderhoud van behoeftige meerderjarige kinderen kunnen verminderen. Deze aspecten zullen in het hiernavolgende besproken worden.

2.2.1 Het meerderjarig kind is fysiek en/of geestelijk hersteld

Naar mijn zienswijze kan een meerderjarige die tijdelijk, vanwege ziekte of een ongeval behoeftig is geworden na een tijd herstellen. Indien deze zodanig hersteld is dat hij of zij geacht kan worden weer deel te nemen aan het arbeidsproces om te voorzien in zijn of haar eigen behoeften vervalt de onderhoudsplicht van de ouders, andere familieleden en de Staat.

2.2.2. Het meerderjarig kind gaat een dienstbetrekking aan

Er is geen eenduidigheid in de rechtspraak op het antwoord op de vraag of een meerderjarig kind verplicht kan worden om financieel bij te dragen tot zijn onderhoud door een dienstbetrekking aan te gaan terwijl hij studeert. De beantwoording van deze vraag is afhankelijk van de intensiteit van de studie.¹⁰²

Ingeval een meerderjarige student een dienstbetrekking aangaat, kunnen de inkomsten, welke verworven worden uit arbeid de omvang van diens behoefte aan een onderhoudsbijdrage beïnvloeden, omdat hij deels in staat is om zelf in enkele behoeftes te voorzien¹⁰³. De plicht van de ouders wordt omgeschreven

¹⁰¹Van Waes 2012-2013, p.57.

¹⁰² *Het Juridisch Randje aan de relatie tussen ouders en kinderen* p. 28.

¹⁰³ Zie bijv. Brussel (3e k.) 11 maart 2004, RTDF 2005, 859; Vred. Zomergem 21 december 2007, RW 2008-09, 551. Contra: Vred. Roeselare 30 november 2006, T.Vred. 2007, 298 (de vrederechter kon zich niet vinden in de stelling dat kinderen hun inkomsten uit vakantiewerk of weekendwerk aan hun studies dienen te besteden).

als te zijn subsidiair¹⁰⁴, omdat zij gehouden zijn een lager bedrag bij te dragen in de kosten van studie en levensonderhoud.¹⁰⁵

De onderhoudsverplichting kan ook op nihil worden gesteld ingeval de eigen inkomsten van de student van dien aard zijn dat deze zelf de studie en huisvesting kan betalen.¹⁰⁶

2.2.3. Het meerderjarig kind treedt in het huwelijk

De verplichting tot voldoening van studiekosten kan op de partner van een meerderjarige student neerkomen indien deze in het huwelijk treedt.¹⁰⁷ Binnen een huwelijk heeft de onderhoudsplicht tussen echtgenoten voorrang boven de ouderlijke onderhoudsplicht.¹⁰⁸

Afhankelijk van hetgeen naar maatschappelijke opvattingen in de gegeven omstandigheden kan worden gevergd van de gehuwde partner, kunnen ouders door de rechter toch verplicht worden om bij te dragen in de kosten van levensonderhoud en studie van diens meerderjarig gehuwd kind. Van bijvoorbeeld de ouders van het jong meerderjarig kind dat met toestemming van de ouders een bepaalde voltijdse opleiding start en voor het einde van die opleiding met een leeftijdsgenoot trouwt, verwacht de rechter wel dat de ouders hun bijdrage in de kosten van levensonderhoud en de opleiding voortzetten.¹⁰⁹

2.2.4 Het meerderjarig kind gaat ongehuwd samenwonen met een partner

Meerderjarige studerende kinderen die besluiten om ongehuwd samen te gaan wonen geven aan dat zij (financieel) onafhankelijk van de ouders willen zijn.¹¹⁰ Van de zijde van de partner ontstaat er een natuurlijke verbintenis, die wordt omgezet in een conventionele (niet wettelijke afdwingbare) verbintenis. Deze verbintenis ontslaat ouders slechts gedeeltelijk van hun onderhoudsplicht.¹¹¹

¹⁰⁴ De Craene no. 29.

¹⁰⁵ Matthé, 6 juli 2009, RW 2010-11, (717) 718.

¹⁰⁶ Kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/2005-10-Wanneer-stopt-de-ouderlijke-onderhoudsplicht.aspx 26 januari 2019.

¹⁰⁷ *Het Juridisch Randje aan de relatie tussen ouders en kinderen* p. 28.

¹⁰⁸ Kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/2005-10-Wanneer-stopt-de-ouderlijke-onderhoudsplicht.aspx 26 januari 2019.

¹⁰⁹ HR 16 april 1993, NJ 1994, 328, noot E.A.A. LUIJTEN.

¹¹⁰ CA Bordeaux, ch. 6, 18 mars 1998, n° 04/0729.

¹¹¹ Vred. Fontaine-l'Évêque 6 november 2008, T.Vred. 2010, 156.

De ouders kunnen niet verplicht worden volledig te voorzien in de behoeften van een student die meer vrijheid wil hebben, terwijl ouders aangeven dat er geen reden is om uit huis te wonen en de student toch ervoor kiest om zelfstandig of samen te gaan wonen.¹¹²

2.2.5. De studie kent geen normale voortgang

Om in aanmerking te komen voor de kosten van levensonderhoud en studie, wordt van de meerderjarige student verwacht dat hij voldoende motivatie, toewijding, ernst en bekwaamheid aan de dag legt om de studies binnen een redelijke (normale, geen vlekkeloze) termijn succesvol af te ronden. De student mag geen eeuwige student blijven, maar indien een student een klas opnieuw moet doen of kiest voor een andere studierichting is dit geen reden om de onderhoudsverplichting stop te zetten.¹¹³

Er moet sprake zijn van een passende opleiding d.w.z. dat de opleiding niet buiten verhouding van de mogelijkheden van het kind moet zijn.¹¹⁴ De studieresultaten kunnen dit bewijzen.¹¹⁵

De plicht van de vader/ verwekker tot levensonderhoud eindigt bij abnormale vertraging die het kind oploopt in de opleiding bijvoorbeeld doordat de student frequent verzuimt om de colleges te volgen, luiheid of omdat hij/zij niet deel te neemt aan de examens.¹¹⁶ Een uitzondering op deze algemene regel is als de vertraging niet te wijten is aan het kind¹¹⁷ door bijvoorbeeld ziekte¹¹⁸ of (tragische) familiale omstandigheden.¹¹⁹

Tegenwoordig is het de gewoonte dat studenten zich na het behalen van een Bachelorsdiploma zich verder gaan specialiseren (masteropleiding). Dit vanwege het feit dat de arbeidsmarkt meer eisen stelt aan werknemers. De ouders kunnen hier afhankelijk van de maatschappelijke omstandigheden een aanvullende plicht hebben.¹²⁰ Het besluit om een vervolgopleiding te volgen hoeft niet altijd te leiden tot behoefte, omdat het soms gaat om een keuze en niet om een noodzaak. Indien de meerderjarige

¹¹²kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/2009-09-Studenten,-OCMW-en-onderhoudsplicht-van-de-ouders.aspx 26 januari 2019.

¹¹³ *Het Juridisch Randje aan de relatie tussen ouders en kinderen*, p. 24.

¹¹⁴ Van Waes 2012-2013, p. 37.

¹¹⁵ Parl.St. Senaat 1984-85, nr. 904/2, 30.

¹¹⁶ Vred. Gent (V) 6 september 2012, AR 12A746, onuitg.

¹¹⁷ Parl.St. Senaat 1984-85, nr. 904/2, 30.

¹¹⁸ Rb. Brussel 15 mei 1990, RTDF 1991, 422: de vader bleef alimentatieplichtig voor zijn dochter aangezien haar achterstand te wijten was aan gezondheidsproblemen en er geen sprake van misbruik was.

¹¹⁹ Vred. Gent (VII) 16 maart 1987, TGR 1987, 59. In casu had de zelfmoord van de moeder het voor de student enorm zwaar gemaakt, zodat deze het laatste jaar industrieel ingenieur moest overdoen, na ook het tweede jaar te hebben gedubbeld.

¹²⁰kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/2009-09-Studenten,-OCMW-en-onderhoudsplicht-van-de-ouders.aspx 26 januari 2019.

na het behalen van een diploma een goede baan kan vinden is het niet noodzakelijk om nog een opleiding te volgen¹²¹ en houdt de onderhoudsverplichting van de ouders op.

¹²¹ Rb. Overijssel d.d.24 juli 2015, ECLI:NL:RBOVE:2015:3759.

Hoofdstuk 3 Juridische mogelijkheden voor het ontstaan van de onderhoudsplicht door de vader/verwekker

Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de obstakels bij de nakoming van de onderhoudsverplichting door de vader worden uitgewerkt. De instantie die belast is met de zorg over het welzijn van kinderen zal ook belicht worden met medeneming van hun taak en de rechtsmiddelen die zij beschikt om de vader te verplichten om te alimenteren of om een vonnis van de rechter waarin het alimentatiebedrag is vastgesteld te executeren.

Zoals in hoofdstuk 1 reeds is aangegeven, dienen Staten op grond van het IVRK, passende maatregelen te nemen om nakoming van de onderhoudsverplichting te waarborgen en eventueel materiële bijstand en ondersteuning te verlenen aan ouders voor de opvoeding van hun kinderen dan wel om een vordering tot het verkrijgen van onderhoudsgeld in te dienen en mogelijkheden te implementeren om het vonnis te executeren. Het is eveneens de verplichting van de Staat om een bestaansminimum te waarborgen voor het gezin waarin een kind opgroeit indien de ouders niet draagkrachtig genoeg zijn.

Nadat de hoogte van de alimentatie is bepaald, dient de vader deze bijdrage te voldoen. Zolang het kind nog minderjarig is, geschiedt de betaling in beginsel aan de verzorgende ouder in deze dus de moeder. Indien het kind meerderjarig is, kan deze rechtstreeks de alimentatie ontvangen.¹²² Het geven van cadeaus aan een kind, wordt niet beschouwd als nakoming van de onderhoudsverplichting.¹²³

3.1. Juridische mogelijkheden in verband met de vaststelling van het vaderschap

In de wet zijn slechts twee open maatstaven opgenomen voor de vaststelling van de onderhoudsbijdrage. De hoogte van de onderhoudsbijdrage dient naar evenredigheid enerzijds gebaseerd te zijn op de

¹²² Jonker 2011, p.219.

¹²³ HR 23 december 1983, NJ 1984, 362; zie ook HR 10 november 1989, NJ 1990, 523.

behoefden van het kind en anderzijds op de draagkracht (inkomen en vermogen) van de ouders, in deze de vader.¹²⁴ De rechter houdt ook rekening met niet financiële factoren, zoals de leeftijd van het kind. Bij de vaststelling van het bedrag wordt dit met andere woorden dus ook getoetst aan de behoeften die een kind van een bepaalde leeftijd kan hebben, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn die leiden tot een hoger bedrag.¹²⁵

Met de „behoefden“ wordt bedoeld datgene dat de onderhoudsgerechtigde, gelet op diens individuele leefomstandigheden en levenswijze, nodig heeft als levensonderhoud. De „draagkracht“ is de resultante van de financiële middelen waarover de onderhoudsplichtige beschikt dan wel redelijkerwijze kan beschikken en datgene dat hiervan betaald moet worden voor het eigen levensonderhoud en dat van diegenen die te zijnen laste komen.¹²⁶

In het geval waarbij de onderhoudsplichtige onmogelijk is om in het levensonderhoud van de onderhoudsgerechtigde te voorzien kan gesproken worden van het niet hebben van voldoende draagkracht of middelen aan de zijde van de vader/ verwekker. Economische omstandigheden kunnen ertoe leiden dat de onderhoudsplichtige onvoldoende draagkracht heeft om een onderhoudsbijdrage te betalen. Uit de jurisprudentie blijkt dat hier regelmatig een beroep op wordt gegaan.¹²⁷

Indien een kind een juridische vader heeft, heeft het kind in beginsel slechts aanspraak op voorziening in de kosten van verzorging en opvoeding van de juridische vader. In de rechtsspraak is deze algemene regel doorbroken indien het kind op grond van artikel 8 EVRM een familie – en gezinsleven heeft met zijn of haar biologische vader. Deze doorbreking houdt in dat ingeval de juridische vader niet draagkrachtig genoeg is om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en opvoeding of zulks niet anders in rechte kan worden afgedwongen dan wel dat van de moeder redelijkerwijs niet kan worden gevergd dat zij hem ter zake aanspreekt, er een positieve verplichting rust op de verwekker om hierin te voorzien.¹²⁸ De vraag is of de doorbreking van artikel 8 EVRM (het recht op eerbiediging van privé- en gezinsleven) welke overeenkomt met artikel 11 AVRVM door de Surinaamse rechter overgenomen zal worden.

¹²⁴ Jonker 2011, p. 147 en art. 381a BW.

¹²⁵ HR 9 maart 1979, NJ 1981 no. 612.

¹²⁶ HR 10 november 1989, NJ 1990 no. 523.

¹²⁷ Jonker 2011, p. 11.

¹²⁸ HR 26 april 1996, NJ 1997 no.119.

3.1.1 Betwisting van het door huwelijk ontstane vaderschap

Indien de juridische vader van oordeel is dat hij niet de verwekker is van het kind, kan hij geen beroep hierop doen om te ontkomen aan zijn onderhoudsverplichting.¹²⁹ Echter kan hij wel ontslagen worden van deze verplichting nadat hij succesvol de wettigheid van het kind heeft betwist door middel van het indienen van een vordering tot ontkenning van het door het huwelijk ontstane vaderschap.

Conform de artikelen 304, 305 en 307 BW kan de wettigheid van een kind, hetwelk voor de 180 ste dag van het huwelijk, - tijdens het huwelijk of binnen 306 dagen na ontbinding van het huwelijk geboren is, worden betwist of ontkent door de vader. De enige ontkenninggrond dan wel rechtsgrond om het door huwelijk ontstane vaderschap te ontkennen of te betwisten is dat de man niet de biologische vader van het kind is.¹³⁰

Er is een verschil in het ontkennen van de wettigheid van een minderjarig kind en de ontkenning van de wettigheid van een meerderjarig kind. Bij eerstgenoemde moet in het proces een bijzondere voogd worden benoemd, zijnde het Bureau voor Familie Rechtelijke Zaken. Laatstgenoemde wordt geacht zelf zijn belangen te behartigen.¹³¹

De ontkenning is aan termijnen onderhevig. De termijnen beginnen te lopen vanaf het moment dat de man bekend is geworden met het feit dat hij vermoedelijk niet de biologische vader van het kind is.¹³² De termijnen berusten op een door de wetgever gemaakte afweging van belangen, waaronder enerzijds het belang van het kind dat omtrent zijn afstamming niet lang onzekerheid bestaat¹³³ en anderzijds het belang van de man om voldoende gelegenheid te hebben tot het voorbereiden van de door hem in te stellen rechtsvordering tot ontkenning.¹³⁴

Op grond van het geldend recht is primair alleen de man bevoegd tot het instellen van bovengenoemde vordering.¹³⁵ Dit is op grond van het Kroonarrest in strijd met het gelijkheidsbeginsel¹³⁶, omdat het EHRM in dit arrest heeft bepaald dat zowel mannen als vrouwen de bevoegdheid moeten hebben om het

¹²⁹ Vlaardingenbroek e.a. 2002, p. 360.

¹³⁰ Van Mourik & Nuytinck 2012, p. 176.

¹³¹ Peterhof 2008, p. 8.

¹³² Vlaardingenbroek e.a. 2002, p. 188.

¹³³ EVRM 28 november 1984, NJ 1986 no. 4 par. 41.

¹³⁴ HR 17 september 1993, NJ 1994 no. 372.

¹³⁵ Conform artikel 304 BW.

¹³⁶ HR 4 november 1994, NJ 1995 no. 249.

door het huwelijk ontstane vaderschap te betwisten of te ontkennen. Echter moeten er aan de vrouw beperkingen worden gegeven ter bescherming van de belangen van de verwekker.¹³⁷

In de Surinaamse rechtspraak is de mogelijkheid ook gecreëerd voor het kind om het door het huwelijk ontstane vaderschap te ontkennen.¹³⁸

Afleidend uit de memorie van toelichting op artikel 1:199 juncto 200 Ontwerp BW is de mogelijkheid verruimd om het door het huwelijk ontstane vaderschap te ontkennen. Er is bepaald dat de ex – echtgenoot van de moeder geen vader wordt van het kind dat geboren is in de maximale conceptieperiode voordat het huwelijk ontbonden is door echtscheiding. Dit vanwege het feit dat echtscheiding vaak gepaard gaat met een periode waarbij partijen gescheiden wonen, dus is de ex – echtgenoot naar alle waarschijnlijkheid niet de verwekker van het kind. Er is eveneens een voorziening getroffen in het ontwerp BW inhoudende dat de moeder ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand een verklaring kan afleggen dat haar overleden echtgenoot niet de verwekker van haar kind is. Dit ingeval het huwelijk door middel van de dood is ontbonden voorafgaand aan een scheiding van tafel en bed of vanwege het feit dat partijen gescheiden leefden.¹³⁹

Het vonnis van de rechter betreffende de gegrondverklaring van het verzoek van de man houdt in dat het vermoeden van biologisch vaderschap is ontkracht. Nadat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, wordt het door het huwelijk ontstane vaderschap geacht nimmer gevolg te hebben gehad. Er is dus sprake van terugwerkende kracht en wel tot de geboorte van het kind. Door de gegrondverklaring van de ontkenning ontstaat geen vordering tot teruggave van kosten van verzorging en opvoeding of van kosten van levensonderhoud en studie,¹⁴⁰ maar de onderhoudsverplichting houdt wel op te bestaan.

3.1.2 Vernietiging of betwisting van de erkenning indien de man niet de verwekker van het kind is

De erkenning kan vernietigd worden op grond van het feit dat de vader - erkenner niet de biologische vader van het kind is.¹⁴¹ De wetgever heeft expliciet aangegeven wie gerechtigd is tot het indienen van een vordering tot vernietiging of betwisting van de erkenning. Conform art. 340 lid 1 BW kan ieder

¹³⁷ EHRM27 oktober 1994, NJ 1995 no. 248

¹³⁸ Kantonrechter, eerste kanton, 17-6- 2008, AR no. 051963.

¹³⁹ MvT, boek 1 concept BW pag. 39.

¹⁴⁰ Van Mourik & Nuytinck 2012, p. 180.

¹⁴¹ Van Mourik & Nuytinck 2012, p. 175.

belanghebbende de erkenning betwisten. De gronden voor nietigheid van een erkenning staan opgesomd in artikel 336 BW. Een dezer gronden is het ontbreken van de toestemming van de moeder.¹⁴²

In de rechtspraak is expliciet bepaald dat de verwekker van een kind ook gerechtigd is om de erkenning gedaan door een andere man nietig te laten verklaren door de rechter. De grondslag voor deze vordering is dat er sprake moet zijn geweest van misbruik van bevoegdheid van de moeder. Er is sprake van misbruik van bevoegdheid wanneer de moeder geen enkel te respecteren belang had bij de weigering van toestemming aan de verwekker tot erkenning van het kind.¹⁴³ Er is eveneens sprake van misbruik van bevoegdheid wanneer zij wordt uitgeoefend met geen ander doel dan waarvoor zij is verleend of ingeval men in aanmerking nemende de onevenredigheid tussen het belang bij de uitoefening en het belang dat daardoor wordt geschaad, naar redelijkheid niet tot de uitoefening had kunnen komen. De omstandigheden moeten van dien aard zijn dat de onevenredigheid van de belangen zo evident zijn, dat ieder redelijk mens de weigering als misbruik zou opvatten.¹⁴⁴

De bepaling (bevoegdheid van de moeder om toestemming te geven aan de aspirant – erkenner voor het ontstaan van een rechtsgeldige erkenning) in de wet is opgenomen ter bescherming van de vrouw tegen erkenning door niet – verwekkers, zonder haar toestemming.¹⁴⁵ De toestemming van de moeder aan de niet – biologische vader moet slechts gegeven zijn met het oogmerk om de belangen van de verwekker te schaden.¹⁴⁶

Artikel 335 BW stelt niet de eis dat tussen de verwekker die het kind wenst te erkennen en het kind ‘family life’ in de zin van artikel 8 EVRM moet bestaan. Door de rechter zullen het belang en de aanspraak van de man op erkenning moeten worden afgewogen tegen de belangen van de moeder en het kind bij niet erkenning. Het belang van de moeder is dat zij na erkenning een ongestoorde verhouding met het kind moet hebben. Er is schade aan het belang van het kind bij erkenning indien er ten gevolge van de erkenning voor het kind reële risico’s zijn dat het wordt belemmerd in een evenwichtige sociaal – psychologische en emotionele ontwikkeling. Vervangende toestemming van de rechter op verzoek van de aspirant – erkenner bij weigering van de moeder heeft beoogd bij afstamming meer aansluiting te zoeken bij de biologische werkelijkheid.¹⁴⁷

¹⁴² Conform art. 336 lid 1 BW.

¹⁴³ Conform art. 336 lid 1 onder d BW; zie ook HR 18 mei 1990, NJ 1991 no. 374.

¹⁴⁴ HR 18 mei 1990, NJ 1991 no. 374.

¹⁴⁵ HR 8 november 1991, NJ 1992 no 440.

¹⁴⁶ HR 12 november 2004, NJ 2005 no. 248.

¹⁴⁷ HR 16 februari 2001, NJ 2001 no. 571.

Het EVRM is van mening dat een kind en de verwekker in beginsel over en weer aanspraak hebben op het rechtens erkennen van hun relatie als familierechtelijke betrekking indien er sprake is van ‘family life in de zin van artikel 8 EVRM.’¹⁴⁸ Het EHRM geeft aan dat artikel 8 EVRM niet alleen van toepassing is op huwelijks relaties, maar dat het ook betrekking heeft op andere de facto familiebanden. Aan de hand van feiten en omstandigheden van het geval moet er bepaald worden of er sprake is van ‘family life’ (nauwe persoonlijke betrekking).¹⁴⁹ In 2001 heeft de Hoge Raad zijn vorige rechtsregel genuanceerd en weliswaar beslist dat de verwekker die geen family life heeft met het kind wel het recht heeft op een afweging van belangen.¹⁵⁰ Voor het aanmerken van een relatie als family life is meer dan enkel biologisch vaderschap vereist, maar voor een verzoek tot erkenning is het enkele feit van biologisch vaderschap voldoende.¹⁵¹ Echter heeft het EHRM in de Berrehab zaak het feit dat de man alimentatie betaalde wel laten meewegen om vast te stellen dat er sprake is van family life.¹⁵² De duur van de zorg voor het kind door de verwekker is daarbij niet doorslaggevend.¹⁵³

Nadat een vonnis, waarbij de betwisting van een erkenning gegrond is verklaard, in kracht van gewijsde is gegaan en ingeschreven is in de registers van de burgerlijke stand, wordt de erkenning geacht nimmer burgerrechtelijke gevolgen te hebben gehad. Het heeft met andere woorden ook terugwerkende kracht. Te goeder trouw door derden verkregen rechten zullen hierdoor nochtans niet worden geschaad.¹⁵⁴ Het kind krijgt weer de staat van natuurlijk kind van de moeder.¹⁵⁵

Na betwisting van het vaderschap en vernietiging van de erkenning staat de mogelijkheid van artikel 342 lid 1 BW open. De biologische vader kan aangesproken worden voor het levensonderhoud van het kind. Het kind kan eveneens ook door een andere man worden erkend of gewettigd worden op grond van artikel 334 juncto 325 BW. Indien dit gebeurt, zal de onderhoudsplicht op deze man terecht komen.

¹⁴⁸ HR 8 april 1988, NJ 1989 no. 170.

¹⁴⁹ EHRM 27 oktober 1994, NJ 1995 no. 248.

¹⁵⁰ HR 16 februari 2001, NJ 2001 no. 571.

¹⁵¹ HR 10 november 1989, NJ 1990 no. 628.

¹⁵² EHRM 5 maart 1985, nr. 9697/82 (Johnston e.a./ Ierland)

¹⁵³ HR 31 mei 2002, NJ 2002 no. 470.

¹⁵⁴ Conform art. 340 lid 2 BW.

¹⁵⁵ Vlaardingebroek e.a. 2002, p. 188.

3.2. Juridische mogelijkheden die kunnen leiden tot het verlagen van het onderhoudsbedrag

Een oorzaak voor niet-betaling kan zijn dat de vader/verwekker niet draagkrachtig genoeg is omdat hij al verantwoordelijk is voor meerdere onderhoudsgerechtigden. Indien een onderhoudsplichtige onderhoudsplichtig is tegenover kinderen uit verschillende relaties, terwijl zijn draagkracht niet voldoende is, wordt het voor onderhoud beschikbaar bedrag tussen die kinderen in beginsel gelijkelijk verdeeld, tenzij bijzondere omstandigheden tot een andere verdeling aanleiding geven, zoals bijvoorbeeld het geval kan zijn bij een duidelijk verschil in behoeften.¹⁵⁶ Dit vanwege het feit dat het bij meerdere onderhoudsgerechtigden gaat om afzonderlijke vorderingen ook al worden zij in een procedure gevorderd, want de beslissing op ieder verzoek beïnvloedt de draagkracht van de alimentatieplichtige.¹⁵⁷

De hoogte van de alimentatie kan ook niet worden vastgesteld indien ouders bijvoorbeeld niet in staat zijn om onderling tot een overeenkomst te komen en geen zaak aanhangig gemaakt hebben bij de rechter om de onderhoudsbijdrage vast te laten stellen.¹⁵⁸ Als er sprake is van een scheiding is het inkomen van de ouders en het aantal kinderen dat betrokken is bij de scheiding belangrijk. Aangezien een kind als gevolg van de scheiding er niet financieel op achteruit mag gaan, is de behoefte gebaseerd op het gezinsinkomen tijdens de relatie.¹⁵⁹

Het uitgangspunt bij het toekennen van de onderhoudsbijdrage is dat het kind of het gezin waar het kind woont een bestaansminimum moet hebben.¹⁶⁰

3.2.1 Wie heeft recht op een bestaansminimum: het kind of de ouder?

Alvorens het bestaansminimum wordt toegekend wordt er een onderzoek gedaan naar de bestaansmiddelen van de aanvrager. De algemene regel is dat de inkomsten die de meerderjarige aanvrager van het bestaansminimum verkrijgt voor zichzelf uit onderhoudsuitkeringen ook meegenomen

¹⁵⁶HR 13 december 1991, NJ 1992 no. 178.

¹⁵⁷HR 27 november 1987, NJ 1988 no. 294.

¹⁵⁸Jonker 2011, p. 12.

¹⁵⁹Jonker 2011, p. 148.

¹⁶⁰Jonker 2011, p. 220, 573.

worden bij het onderzoek naar de bestaansmiddelen van betrokkene. Door de rechtsspraak wordt het onderhoudsgeld in rekening gebracht als inkomen.¹⁶¹

Anders dan bij meerderjarigen worden er twee stellingen in de rechtspraak verdedigd ingeval de aanvrager van het bestaansminimum onderhoudsgelden, krijgt voor minderjarige kinderen die door hem worden opgevoed. De ene keer wordt het onderhoudsgeld gezien als inkomsten voor de ouder en de andere keer weer niet. De schrijver P. Senaevé is van mening dat de eerste stelling niet juist is, omdat het onderhoudsgeld aangewend moet worden voor de opvoeding en het onderhoud van de kinderen. Het onderhoudsgeld is met andere woorden een inkomen van het kind ongeacht het feit dat het wordt uitbetaald aan de verzorgende ouder.¹⁶² Voorts heeft het bestaansminimum een subjectief karakter, d.w.z. dat de toekenning ervan degenen die alimentatieplichtig zijn niet ontslaat van hun verplichting om te alimenteren.¹⁶³

In de praktijk is het nieuw uitgangspunt dat de onderhoudsverplichting voor kinderen prevaleert boven de onderhoudsverplichting naar de partner en anderen m.a.w. het is een preferente schuldvordering.¹⁶⁴ In Nederland is er bij het initiatief “Wet Herziening Kinderalimentatie” voorgesteld om van de kinderalimentatie een preferente schuldvordering te maken, zodat de inning prevaleert boven andere uitgaven. Tegenwoordig wordt er een minder bedrag vastgesteld op basis van het feit dat er ook niet financiële factoren meewegen bij de vaststelling. De preferente positie dient wel los te staan van de onderlinge rangorde van alimentatieplichtigen volgens het NBW.¹⁶⁵ Volgens dhr. Edoo¹⁶⁶, is er in Suriname nog geen jurisprudentie ontwikkeld waaruit duidelijk af te leiden is dat het onderhoudsbedrag een preferente schuldvordering is. Hij geeft wel aan dat er een samenwerking bestaat tussen BuFaz en het Ministerie van SoZaVo. Het BuFaz geeft op grond van hun administratieve gegevens op verzoek van het Ministerie in een schrijven aan of een aanvrager van sociale steun in haar bestand voorkomt voor het ontvangen van steun van SoZaVo voor kinderen. Naar zijn mening hebben de kinderen recht op een bestaansminimum, omdat de ondersteuning wordt gevorderd voor de opvoeding van deze kinderen en het bestaansminimum deels ook afhankelijk is van het aantal kinderen per gezin. Echter is het BuFaz niet in de gelegenheid om erop toe te zien als de gelden wel ten behoeve van de kinderen worden besteed. Pas als het hen ter ore komt dat de moeder het geld verkeerd gebruikt door bijvoorbeeld het geld te

¹⁶¹Senaevé 2007, p. 186.

¹⁶²Senaevé 2007, p. 187,188.

¹⁶³Senaevé 2007, p. 192, 193.

¹⁶⁴Jonker 2011, p. 237.

¹⁶⁵Wet Herziening Kinderalimentatie 2015-2016, p. 25.

¹⁶⁶Onderdirecteur van BuFaz.

vergoeken en de kinderen er verwaarloost en onverzorgd uitzien, kunnen zij haar oproepen voor een gesprek, stelt dhr. Edoo.¹⁶⁷

3.2.2 Draagkracht vermindering van de vader/verwekker

Draagkrachtvermindering van de vader/verwekker kan het gevolg zijn van het feit dat de onderhoudsplichtige weinig inkomsten heeft, al dan niet door een verwijtbaar inkomensverlies. Een onderhoudsplichtige kan bijvoorbeeld opzettelijk van baan veranderen waardoor hij minder inkomen heeft. Anderzijds kan dit het gevolg zijn van hoge lasten, bijvoorbeeld door een hoge hypotheek of de verantwoordelijkheid voor een nieuw gezin.¹⁶⁸

Bij het bepalen van de draagkracht van de onderhoudsplichtige mag de rechter rekening houden met alle omstandigheden die in redelijkheid van belang kunnen zijn. Met het vaststellen van de financiële middelen waarover de onderhoudsplichtige kan beschikken, mag de rechter rekening houden met alles wat hem feitelijk ter beschikking staat waaronder ook kan zijn begrepen het inkomen van een tweede echtgenoot, terwijl de rechter voorts bij vrijwillig ontslag van de alimentatieplichtige of de tweede echtgenoot de door dat ontslag veroorzaakte inkomensvermindering buiten beschouwing kan laten.¹⁶⁹

Bij het uitbrengen van een advies voor de rechter ter vaststelling van de hoogte van alimentatie, geeft het BuFaz in haar rapport ook aan of de man bewust leidt aan inkomensvermindering door bijvoorbeeld een lening te sluiten om te ontkomen aan zijn alimentatieverplichting of om een auto te kopen terwijl hij al één heeft. Elke handeling van de verwekker/ vader die hij opzettelijk pleegt om te ontkomen aan zijn onderhoudsverplichting wordt hem kwalijk genomen. Zijn gepleegde rechtshandelingen moeten een meerwaarde hebben voor de rechter. Echter heeft de rechter wel de bevoegdheid om de hoogte van de alimentatie vast te stellen aan de hand van bijvoorbeeld het feit dat de vrouw ingeval van echtscheiding in de echtelijke woning woont met de kinderen en de man de hypotheek aflost, welke gesloten is voor de geboorte van de kinderen.¹⁷⁰ Bij onvermijdbaar inkomensverlies bijvoorbeeld in geval van onvrijwillige werkloosheid kan de kinderalimentatie op nihil worden gesteld, indien genoegzaam gebleken is dat de man niet over enige draagkracht beschikt om kinderalimentatie te voldoen.¹⁷¹

¹⁶⁷ Interview met dhr. Edoo, Onderdirecteur BuFaz 18 januari 2019.

¹⁶⁸ Jonker 2011, p. 11.

¹⁶⁹ HR 12 januari 1996, NJ 1996 no. 335.

¹⁷⁰ Interview met dhr. Edoo, Onderdirecteur BuFaz 18 januari 2019.

¹⁷¹ Gerechtshof 's-Gravenhage 15 november 2006, ECLI:NL:GHSGR:2006:AZ2953.

3.3. Juridische mogelijkheden bij de inning van de onderhoudsbijdrage

In deze paragraaf staat centraal de wijze waarop de Staat nakoming van de onderhoudsverplichting af dwingt.

Komt de vader/verwekker zijn verplichting niet na, dan rust de secundaire verplichting op de Staat om nakoming te waarborgen.¹⁷² Ten tweede heeft de overheid de verantwoordelijkheid om ouders in deze de moeders passende bijstand te verlenen bij het vorderen van alimentatie, onder meer door instellingen in het leven te roepen die daarbij helpen.¹⁷³ De Staat kan eveneens voorzien in executiemiddelen om nakoming te garanderen.¹⁷⁴

3.3.1 Juridische mogelijkheden bij de vaststelling van de inningsgerechtigden

“Alle overeenkomsten, waarbij zou worden afgezien van het recht om onderhoud te genieten, zijn nietig en onwaarde.”¹⁷⁵

Als er sprake is van een scheiding kan de rechter op grond van artikel 283 b BW degene die niet belast is met de voogdij van de minderjarigen waarvan er gegronde vrees bestaat dat deze niet (voldoende) zal bijdragen in het onderhoud van de kinderen bevelen dat deze ten behoeve van de kinderen een bepaald bedrag per kind aan het Bureau voor Familierechtelijke Zaken zal uitkeren.

Op grond van artikel 283 c BW kan het BuFaz zelfstandig een vordering instellen indien het echtscheidingsvonnis is ingeschreven bij CBB en de voorziening van artikel 283 b BW heeft niet plaatsgevonden. In het gesprek met dhr. Edhoo van het BuFaz is naar voren gekomen dat er wel gebruik gemaakt wordt van de wettelijke bevoegdheid die artikel 238 c BW BuFaz biedt voor het indienen van alimentatievordering bij de rechter.

Conform artikel 342 a juncto 342 en 342 b BW kunnen de moeder en het BuFaz namens de moeder (ingeval deze minderjarig is met toestemming van haar ouders) een vordering instellen tegen de vader van een kind die zich niet houdt aan zijn onderhoudsverplichting.

¹⁷² Art. 27 IVRK.

¹⁷³ *Rapport van de Staatscommissie Herijking Ouderschap* 2016, p. 33.

¹⁷⁴ Jonker 2011, p. 2.

¹⁷⁵ Art. 381 BW.

Op grond van artikel 382 d BW kunnen zowel de wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige, het kind zelf (na intrede van de meerderjarigheid) en het BuFaz een vordering instellen strekkende tot vaststelling van een bedrag tot onderhoud en opvoeding van minderjarigen en vorderingen strekkende tot wijziging van een dergelijk bedrag.

3.3.2 Juridische inningsprocedures

Het Bureau voor Familierechtelijke Zaken (BuFaz) is een kindbeschermende instantie die van overheidswege valt onder het Ministerie van Justitie en Politie (JusPol). In alle rechtszaken waarbij minderjarigen betrokken zijn, wordt BuFaz benoemd tot bijzondere voogd. Hierbij vervult het bureau een adviserende taak. Het Bureau brengt op verzoek van de rechter ook adviezen uit en bemiddelt in rechtszaken die betrekking hebben op kinderen.¹⁷⁶ De taken en bevoegdheden van het BuFaz zijn deels te vinden in de bepalingen van het BW, maar zij zijn ook expliciet opgenomen in het SB 1983 no. 127. Enkele taken van het BuFaz zijn:

1. De zorg voor minderjarigen, die bij rechterlijk vonnis of anderszins aan de zorg van het Bureau zijn toevertrouwd (artikel 382 b lid 1 BW).
2. Het zorgdragen dat de gelden die aan het Bureau betaald worden ten behoeve van kinderen krachtens een wettelijk grondslag tot een uitkering tot onderhoud en opvoeding van hun kinderen verplicht zijn, overeenstemming hun bestemming wordt gebruikt (artikel 382 b lid 3 juncto 342 BW)
3. Het in rechte optreden ten behoeve van minderjarigen die in Suriname hun woonplaats dan wel werkelijk verblijf hebben of hun woonplaats gehad hebben (artikel 382 c BW)
4. Het in ontvangst nemen van de gelden ten behoeve van kinderen indien de rechter de ouders op grond van artikel 354 BW veroordeeld tot het doen van een geldelijke verplichting ten behoeve van de kinderen als zij niet ontzet of ontheven zijn van de ouderlijke macht ongeacht hun juridische status.

Voor het executeren van het vonnis of de beschikking van de rechter is het BuFaz eveneens bevoegd te executeren ongeacht wie de vordering had ingesteld. De uitkeringen geschieden ook aan het BuFaz tenzij

¹⁷⁶ Interview met dhr. Edoe, Onderdirecteur van BuFaz 18 januari 2019.

anders is overeengekomen met de wettelijke vertegenwoordiger.¹⁷⁷ Nakoming geschiedt door executie van het vonnis indien de onderhoudsgerechtigde weigert om vrijwillig te alimenteren.

De procedure die door het BuFaz gehanteerd wordt is¹⁷⁸:

A. De inning op grond van de beschikking van de rechter.

B. BuFaz gaat een gesprek aan met alimentatieplichtige. Indien er een achterstand is, wordt er een betalingsregeling getroffen om de achterstand in te lopen.

C. Een brief aan de werkgever om het bedrag dat vastgelegd is in te houden op het salaris van de man en te storten op rekening van BuFaz ten behoeve van het kind. In de meeste gevallen werken de werkgevers mee, maar indien zij weigeren hun medewerking te verlenen wordt er nogmaals een brief gestuurd maar dan begeleid van een deurwaardersexploot.

D. Indien de werkgever dan nog weigert, wordt derdenbeslag gelegd op grond van artikel 382 lid d BW. Het geld kan op verschillende manieren afgestaan worden aan de moeder van de minderjarige, onder andere:

1. Rechtstreeks of door storting op een bankrekening;
2. Betaling aan BuFaz. BuFaz betaalt de onderhoudsgerechtigde dan uit middels cheque of per kas.

In de praktijk handelt BuFaz de meeste zaken af door middel van een overeenkomst tussen partijen.

Er wordt ook een clause opgenomen dat indien de man meer verdient of de behoefte van de kinderen groter wordt het bedrag verhoogd zal worden. Daarnaast wordt er een machtiging ondertekend welke de werkgever de bevoegdheid geeft om een bepaald bedrag in te houden om af te staan aan BuFaz. Deze overeenkomst wordt door BuFaz en beide partijen ondertekend.¹⁷⁹

¹⁷⁷ Conform art. 382 d BW.

¹⁷⁸ Interview met dhr. Edoe, Onderdirecteur van BuFaz 18 januari 2019

¹⁷⁹ Interview met dhr. Edoe, Onderdirecteur van BuFaz 18 januari 2019

Conclusies

In dit onderzoek is nagegaan welke juridische mogelijkheden er zijn bij de nakoming van de onderhoudsverplichting van de vader/ verwekker.

De bijbehorende deelvragen zijn geformuleerd:

1. Wie zijn verplicht in het onderhoud van het (minderjarig) kind te voorzien?
2. In welke gevallen heeft het meerderjarig kind recht op levensonderhoud van de vader/verwekker?
3. Welke juridische mogelijkheden zijn er ten aanzien van de nakoming van de onderhoudsverplichting van de vader/verwekker?

Na het onderzoek is het onderstaande duidelijk geworden:

Het recht van het kind op levensonderhoud is verankerd in zowel de wettelijke bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (BW) als die van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK). In het IVRK zijn zowel de primaire plicht van de ouders tot verzorging van het kind als de secundaire plicht van de Staat om de verzorging van kinderen te waarborgen, opgenomen. Het IVRK geeft echter niet expliciet aan wie de ouders van een kind zijn. Primair gaat het IVRK wel uit van twee ouders, dus de vader of verwekker en de moeder. De definitie van moeder is volgens de doctrine “de vrouw uit wie het kind geboren is”.

De juridische vader van het kind is de man die door middel van het huwelijk of erkenning in familierechtelijke betrekking staat tot het kind. De verwekker is de man die het kind op natuurlijke wijze heeft verwekt bij de vrouw en geen juridische band met het kind heeft gecreëerd. De juridische vader is altijd onderhoudsplichtig. De verwekker van een kind is onderhoudsplichtig wanneer het kind geen juridische vader heeft.

Het recht van kinderen op levensonderhoud is verankerd in de wettelijke bepalingen van het BW en in het IVRK. Primair zijn de ouders, namelijk de juridische vader en indien deze ontbreekt de vader/verwekker en de moeder verantwoordelijk voor het geestelijk en lichamelijk welzijn van een kind en het waarborgen van de ontwikkeling van diens persoonlijkheid. Conform artikel 4 van de GW en artikel 27 IVRK rust er eveneens een secundaire verplichting op de Staat om dit recht van kinderen te

waarborgen op grond van het recht op een toereikende levensstandaard. Indien de ouders dus niet bij machte zijn om het kind (op de voorgeschreven wijze) te onderhouden, moet de Staat invulling geven aan de onderhoudsverplichting naar de kinderen toe.

Er zijn materiele programma's die gecoördineerd worden door de Dienst Maatschappelijke Zorg van het ministerie van Sozavo, waarbij de Staat invulling tracht te geven aan de uitvoering van artikel 27 IVRK jo artikel 4 GW. Het gaat bij deze om financiële steun voor on – en minvermogenden, de algemene kinderbijslagregeling, vrij geneeskundige zorg en de schoolkledingactie.

Het algemene principe is dat er geen wettelijke verplichting is voor de juridische vader om te voorzien in de kosten van levensonderhoud van zijn gezond meerderjarig kind. Indien het kind behoeftig is, kan deze wel aanspraak maken op levensonderhoud van de juridische vader.

Meerderjarige studerende kinderen zijn in beginsel niet behoeftig, omdat zij geacht worden door middel van arbeid in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De juridische vader is alleen verplicht om het meerderjarig studerend kind financieel bij te staan, als aangetoond kan worden dat het kind vanwege de studie die het gestart was voordat het meerderjarig was, niet kan werken. De voortgezette onderhoudsverplichting van de juridische vader naar het meerderjarig studerend kind toe is afhankelijk van de capaciteiten, ernst, motivatie en toewijding van het kind.

De omvang van de onderhoudsbijdrage kan beïnvloed worden indien de meerderjarige zelf in een deel van zijn of haar behoefte kan voorzien door bijvoorbeeld een dienstbetrekking aan te gaan, in het huwelijk te stappen, een concubinaatsrelatie aan te gaan of indien hij of zij niet voldoende ijver betracht om de studie binnen de normale afstudeerperiode af te ronden.

De vader/ verwekker is volgens de jurisprudentie slechts verplicht bij te dragen in het onderhoud van het meerderjarig behoeftig kind indien het kind invalide is.

Er zijn tal van redenen die een vader/ verwekker kan aanhalen om te weigeren om (volledig) te voldoen aan de onderhoudsverplichting, bijvoorbeeld dat hij wel de juridische vader is, maar niet verwekker. Het kan ook zo zijn dat de vader/ verwekker vanwege bepaalde omstandigheden niet draagkrachtig genoeg is om te alimenteren. De wet biedt voor al deze redenen handvaten of mogelijkheden om te komen tot een oplossing. Het juridisch vaderschap kan ontkend of betwist worden. Een vordering tot ontkenning of betwisting van het vaderschap kan, afhankelijk van de situatie, ingesteld worden door verschillende personen. Een vordering tot ontkenning van het vaderschap van de echtgenoot kan op grond van de wet alleen ingesteld worden door de echtgenoot. Op grond van de jurisprudentie kan het meerderjarig kind

nu ook dit verzoek indienen. Een vordering tot betwisting van een erkenning kan ingesteld worden door de moeder, de man die het kind heeft erkend, de man die het vaderschap opeist en het kind.

Het BuFaz is de instantie bij uitstek, welke belast is met de bescherming van de belangen van kinderen. Zij adviseren de rechter niet alleen, maar kunnen ook bemiddelen tussen ouders ter vaststelling van een alimentatiebedrag, een vordering ter vaststelling van een onderhoudsbedrag indienen bij de rechter namens de moeder – voogdes ter verkrijging van alimentatie en een vonnis van de rechter executeren.

In de jurisprudentie heeft er een kentering plaatsgevonden voor wat betreft de algemene regel welke inhoudt dat de onderhoudsverplichting van de verwekker komt te vervallen indien het kind een andere juridische vader heeft. Indien de juridische vader niet draagkrachtig genoeg is om voor het kind te zorgen en voornoemd kind een familierelatie heeft met zijn of haar verwekker kan op grond van artikel 8 EVRM de laatste eveneens verplicht worden om deels te voorzien in de behoeften van het kind.

Aanbevelingen

1. In Nederland is de meerderjarigheidsgrens aangepast aan de vereisten van het IVRK, namelijk 18 jaar oud. Er is daardoor een verlengde onderhoudsverplichting voor meerderjarigen ontstaan ongeacht of zij studeren of niet tot de leeftijd van 21 jaar. Indien de kinderen voor het bereiken van de meerderjarigheid met instemming van de ouders begonnen zijn met een studie waarvan duidelijk is dat zij die pas na het bereiken van de meerderjarigheid zullen beëindigen, zijn de ouders, verplicht bij te dragen in de kosten voor levensonderhoud totdat de studie geëindigd is of tot de kinderen uiterlijk 24 jaar oud zijn. De bepalingen van Nederland kunnen analoog toegepast worden in Suriname, omdat de meerderjarigheid in Suriname nog niet is verlaagd naar 18 jaar. Indien deze bepalingen analoog worden toegepast in Suriname zullen vaders of verwekkers verplicht zijn hun meerderjarige studerende behoeftige kinderen te onderhouden tot de leeftijd van 24 jaar oud. Aanbevolen wordt om dit voorstel in Suriname over te nemen, maar in Suriname de leeftijdsgrens van 25 jaar in plaats van 24 jaar te hanteren. Dit omdat in de meeste Cao's in Suriname die grens voor het geven van kinderbijslag aan studerende kinderen reeds gehanteerd wordt.
2. In het belang van studerende kinderen zou in het BW het begrip "behoefstig" zodanig geformuleerd kunnen worden dat het onderhoud van de meerderjarige studerende kinderen ook daaronder valt.
3. Mijns inziens moet de Staat ter waarborging van art. 4 GW die parallel loopt met art. 27 IVRK wettelijke regels stellen waardoor degenen die aanspraak maken op sociale bijstand een beroep op bijstand kunnen doen wanneer zij meerderjarig, behoeftig en nog studerende zijn.
4. De mogelijkheden tot ontkenning van het door huwelijk ontstane vaderschap moet wettelijk voor de vader en moeder gelijk getrokken worden indien zij zeker weten dat een andere man de verwekker is van het kind. Op grond van DNA onderzoek zouden zowel de moeder als kind de wettelijke mogelijkheid moeten krijgen om het vaderschap te ontkennen.
5. De gerechtelijke vaststelling van het vaderschap, zoals opgenomen in het ontwerp Surinaams BW zou ingevoerd moeten worden. De gerechtelijke vaststelling kan worden beschouwd als de laatste mogelijkheid om een relatie met de verwekker – zo nodig na zijn overlijden – tot stand te brengen, indien de bereidheid van de verwekker zelf daartoe niet bestond dan wel wellicht wel bestaan heeft, maar tijdens zijn leven niet geleid heeft tot erkenning.

6. Degene die voorhoudt de verwekker van een kind te zijn moet het recht ook toekomen om het vaderschap van een gehuwde man/ ex-echtgenoot te betwisten, met dien verstande dat hij de financiële gevolgen van vaderschap op zich neemt en de ontkenning of vernietiging van het vaderschap in het belang van het kind is.
7. Bij het geven van bijstand door Sozavo zou het ministerie kunnen vragen aan de moeder wie de verwekker van het kind is. Indien blijkt dat de vader of verwekker geen alimentatie betaalt, kan in samenwerking met BuFaz dan een procedure opgestart worden om de vader of verwekker te laten voldoen aan zijn onderhoudsverplichting. Dit bedrag kan dan afgetrokken worden van het bedrag dat de Staat aan het huishouden verschaft, indien het bedrag dat gegeven wordt voldoende is om aan een minimale levensstandaard te voldoen. De Staat heeft immers een secundaire en geen primaire verplichting tot het onderhoud van de kinderen.
8. Bij elke rechtszaak waarbij een man de erkenning van een kind wenst te vernietigen zal er afbreuk gedaan worden als de rechter geen rekening houdt met de rechtszekerheid van het kind. De man die een kind heeft erkend kan deze erkenning doen vernietigen als deze tot stand is gekomen door bedreiging, dwaling, bedrog of, tijdens de minderjarigheid, door misbruik van omstandigheden. In 1984 heeft de Hoge Raad beslist dat de dwaling geen betrekking mag hebben op het rechtskarakter van de erkenning(HR 7 september 1984, N.J., 1985, 420). De vader/erkenner die zich van tevoren onvoldoende op de hoogte stelt van de rechtsgevolgen van een erkenning, heeft de dwaling aan zichzelf te wijten.
9. De overheid moet waarborgen creëren om de kloof tussen financiële en maatschappelijke onafhankelijkheid zoveel mogelijk weg te werken. Dit kan bereikt worden door allereerst in het curriculum van alle hoger onderwijsinstellingen verplicht te stellen dat studerende kinderen die in hun afstudeer jaar zitten stage moeten lopen met als doel om hun kans om werk te vinden na het afstuderen te vergroten. De Staat kan eveneens een instelling opzetten waar afgestudeerden zich kunnen aanmelden en er samen met hun wordt uitgekeken naar een plek op de arbeidsmarkt.

Literatuurlijst

Lijst van geraadpleegde boeken

- Asser – J. de Ruiters, *Personen – en familierecht. Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht*, Zwolle: W.E.J. Tjeek Willink, (deel 1) 1978.
- De Boer J., & Asser C., *Personen – en Familierecht. Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Wetboek*, Deventer: Kluwer, 2002.
- De Boer J., *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. I. Personen- en familierecht*, Deventer: Kluwer 2010.
- De Craene P., “*Verplichtingen van de ouders: enige betwistingen omtrent art. 203 B.W.*”, TGR 1995, 42-54.
- Janssen L., *Jeugdrecht*, Den Haag: BJu, 2015.
- Jonker M., *Het recht van het kind op levensonderhoud: een gedeelde zorg in Familie en recht*, Den Haag, Boom Juridische uitgevers, 2011.
- Koens M.J.C. & Van der Linden A.P., *Kind en Scheiding*, Sdu uitgevers, 2010
- Maris G., *Recht in de Roos: Werken rond kinderrechten in de derde graad van het lager onderwijs (deel 1: Kinderrechten en kinderrechteducatie), vormen vzw – expertisecentrum mensenrechten- en kinderrechteducatie, Vlaanderen, 2008.*
- Pitlo, Van der Burght G. & Doek J.E., *Het Nederlands Burgerlijk Wetboek, Deel 1. Personen- en familierecht*, Deventer: Kluwer 2002.
- Pitlo, Van der Burght G. & Rood – de Boer M., *Personen – en Familierecht. Het Nederlands Burgerlijk Wetboek*, Arnhem: Gouda Quint B.V., (deel 1)1993.
- Senaevé P., Swennen F., & Verschelden G., *De hervorming van het afstammingsrecht. Commentaar op de Wetten van 1 juli 2006, 27 december 2006 en 6 juli 2007*, Antwerpen – Oxford, november 2007.
- Van Duyn W. & Kamp P.A.J., *Handleiding voor het concubinaat*, Kluwer – Deventer, 1981
- Van Mourik M.J.A. & Nuytinck A.J.M., *Personen – en familierecht, huwelijksvermogensrecht en erfrecht*, Deventer: Kluwer, 2012.
- Vlaardingenbroek P., Blankman K., Van der Linden A.P., Punselie E.C.C., & Van Wamelen C.G.M., *Het hedendaagse personen – en familierecht, (Behoudens het huwelijksvermogensrecht)*, Deventer: W.E.J. Tjeek Willink, 2002.

Lijst van geraadpleegde Collectieve Arbeidsovereenkomsten, tijdschriften, rapporten, proefschriften

- Arbeidsreglement t.b.v. het personeel van het Elsje Finck – Sanichar College COVAB, januari 2008.
- Arbeidsvoorwaardenregeling 01 januari 2007 – 31 december 2007 Anton de Kom Universiteit Suriname.
- Bahlmann M., *Kinderrechten op straat: Problemen van kinderen in armoede op het gebied van onderdak en huisvesting*, Defence for Children, 2018
- B. Van Waes, *De onderhoudsverplichting van de ouders voor hun meerderjarige kinderen in rechtsvergelijkend perspectief*, Masterproef van de opleiding, Master in Rechten”, Faculteit Rechtsgeleerdheid Universiteit Gent Academiejaar 2012-2013
- Brik, *Belasting magazine september*, Rotterdam, 2008.
- Collectieve Arbeidsovereenkomst Telecommunicatie Autoriteit Suriname (TAS) vs TASWO 2017-2019.
- Collectieve Arbeidsovereenkomst tussen N.V. Energie Bedrijven Suriname en de E.B.S. Werknemers Organisatie, 1 januari 2009 tot en met 31 december 2011.
- Koning Boudewijn Stichting, *Het Juridisch Randje aan de relatie tussen ouders en kinderen* (Samenwerken aan een betere samenleving).
- Matthé, S., “*Het stilzitten van de ouder-onderhoudsschuldeiser*” (noot onder Vred. Gent (II) 6 juli 2009, RW 2010-11, 717 - 724.
- Rapport van de Staatscommissie Herijking Ouderschap, *Kind en Ouders in het 21ste eeuw*, Den Haag, 27 juni 2016.
- Situatietanalyse van kinderen in Suriname, ministerie van Sozavo, Paramaribo, augustus 2001.
- Stichting Planbureau Suriname, Jaarplan 2018, Regering van de Republiek Suriname, september 2018.

Lijst van geraadpleegde thesissen

- Bijlhout P.O., *Enkele aspecten met betrekking tot de kosten van verzorging en opvoeding van ouders tegenover hun minderjarige kinderen*, Anton de Kom Universiteit van Suriname

(Doctoraalscriptie), Faculteit der Maatschappij Wetenschappen, Studierichting Rechten, Paramaribo, december 1993.

- Evers H., *Alimentatie: 18 jaar en nu? Een onderzoek naar de behoeftebepaling van jongmeerderjarigen*, Afstudeerscriptie, Juridische Hogeschool Avans-Fontys, HBO Rechten, 9 december 2016.
- Peterhof D., *Ontkenning van de wettigheid en betwisting van de erkenning, rechtsfiguren ter herstel van familierechtelijke verhouding*, thesis ter verkrijging van de graad meester in de rechten, Anton de Kom Universiteit van Suriname, Faculteit der Maatschappij Wetenschappen, Studierichting Rechten, augustus 2008.

Lijst van geraadpleegde internet bronnen

- Brochure: *de leefomgeving van mensen met een beperking* 27 februari 2019, maken.wikiwijs.nl/userfiles/2723018e4416831bc65ed0098ed0bb7a5e86cc6e.pdf.
- Brochure: *hoe de lange termijn toekomst verzekeren van een meerderjarig zorgen kind*, een gezamenlijk initiatief van de Koning Boudewijnstichting en de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, *in het kader van het luisternetwerk van de notarissen*
- Veira M.A., *“Levensonderhoud van behoeftige meerderjarigen. Wie zijn de onderhoudsplichtigen?”*: maart 2010, adekusjournal.sr wetenschappelijk digitaal tijdschrift van de Anton de Kom Universiteit van Suriname.
- Wetenschappelijk Commentaar op de Nederlandse Grondwet, nederlandrechtsstaat.nl

Lijst met geraadpleegde General Comments van de Committee on the Rights of the Child

- General Comment van de Committee on the Rights of the Child: *Implementing child rights in early childhood*, General Comment no. 7 (12 – 30 September 2005), Fortieth Session, Geneva, 20 September 2006.

Lijst met geraadpleegde wetgeving

- Burgerlijk Wetboek, SB 2004 no. 25.
- Boek 2, Ontwerp Burgerlijk Wetboek.

- Nederlands Burgerlijk Wetboek.
- Grondwet van de Republiek Suriname, SB 1987 no. 116.
- Staatsblad 333.
- Staatsbesluit van 28 december 1983 ter uitvoering van artikel 382b, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de taken en bevoegdheden van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken, SB 1983 no. 127.
- Wet tot vaststelling van de 12 ste afdeling van de begroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2016 betreffende het ministerie van sociale zaken en volkshuisvesting.
- Verslag namens de Commissie voor de Justitie over het ontwerp van wet tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming en de adoptie, Parl.St. Senaat 1984-85, nr. 904/2.

Lijst met geraadpleegde verdragen

- Het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten, New York, 19 december 1966.
- Het Amerikaans Verdrag inzake de Rechten van de mens(AVRM), 1969.
- Het V.N. Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind, 20 november 1989.
- Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, 10 december 1948.
- Algemene Kinderbijslag Regeling 1973, Resolutie van 27 juni 1973 no. 6245.
- Algemene Ouderdomsfonds, Wet van 20 maart 1981 SB 1981 no. 30 laatstelijk gewijzigd bij SB 2002 no. 96.
- Missive van de Raad van Ministers no. 79 A, 2 oktober 2002.
- Wet Nationale Basiszorgverzekering van 9 september 2014, GB 2014 no. 114.

Lijst van geraadpleegde websites

- Gov.sr/ministerie-van-sociale-zaken-en-volkshuisvesting/over-sozavo/departementen/directoraat-sociale-zaken/od-amz/dienst-algemeen-maatschappelijke-zorg.aspx, 27 december 2018.
- Kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/2005-10-Wanneer-stopt-de-ouderlijke-onderhoudsplicht.aspx, 26 januari 2019.

- Kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/2009-09-Studenten,-OCMW-en-onderhoudsplicht-van-de-ouders.aspx, 26 januari 2019.
- [Kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/Onderhoudsplicht %20en %20onderhoudsgeld.aspx](http://Kennisplein.be/sites/Jeugdrecht/Pages/Onderhoudsplicht%20en%20onderhoudsgeld.aspx), 26 januari 2019.
- Lamerstielemans.nl/onderhoudsverplichting-jegens-meerderjarige-kinderen, 26 januari 2019.
- Maken.wikiwijs.nl/userfiles/2723018e4416831bc65ed0098ed0bb7a5e86cc6e.pdf, 27 februari 2019.
- Unicef.nl/files/20091116_kinderrechtenverdrag.pdf, 1 januari 2019.

Lijst met geraadpleegde jurisprudentie

- Brussel (3e k.) 11 maart 2004, RTDF 2005, 859
- CA Bordeaux, ch. 6, 18 mars 1998, n° 04/0729
- CA Montpellier, ch. 1, 7 nov. 1989, JurisData n° 1989-034281
- CA Paris, 22 févr. 1983, D. 1983, JurisData n° 1983-021769
- Cass.fr., 2e civ., 12 juill. 1971, RTD civ. 1971, 385
- EHRM 13 juni 1979 (Marckx versus België) ECLI: NL: XX:1979: AC3090
- EHRM 27 oktober 1994, NJ 1995 no. 24
- EHRM 28 november 1984, NJ 1986 no. 4 (Rasmussen versus Denmark)
- EHRM 5 maart 1985 nr. 9697/82 (Johnston e.a. versus Ierland)
- Gerechtshof Amsterdam d.d. 26 juli 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:3036
- Gerechtshof 's-Gravenhage, 15 november 2006 ECLI:NL:GHSGR:2006:AZ2953
- Hof 's- Hertogenbosch 25 oktober 2000, FJR 2002, p. 119 – 120
- Hof 's-Gravenhage 5 juni 1974, NJ 1975, 216
- HR 10 november 1989, NJ 1990 no. 628
- HR 10 november 1989, NJ 1990, 523
- HR 12 januari 1996, NJ 1996 no. 335
- HR 12 november 2004, NJ 2005 no. 248
- HR 13 december 1991, NJ 1992 no. 178
- HR 16 april 1993, NJ 1994, 328
- HR 16 februari 2001, NJ 2001 no. 571
- HR 17 september 1993, NJ 1994 no. 372

- HR 18 juni 1973 en 5 juni 1974 NJ 1975 no. 216
- HR 18 mei 1990, NJ 1991 no. 374
- HR 18 mei 1990, NJ 1991, 375
- HR 2 december 1971, NJ 1972 no. 329
- HR 23 december 1983, NJ 1984, 362
- HR 23 mei 1975, NJ 1976, nr. 412
- HR 26 april 1996, NJ 1997 no. 119
- HR 27 november 1987, NJ 1988 no. 294
- HR 28 april 1995, NJ 1996, 102
- HR 30 juni 1939, NJ 1939 no. 818
- HR 31 mei 2002, NJ 2002 no. 470
- HR 4 november 1994, NJ 1995 no. 249
- HR 8 april 1988, NJ 1989 no. 170
- HR 8 november 1991, NJ 1992 no 440
- HR 9 maart 1979, NJ 1981 no. 612
- HR 9 september 1983, NJ 1984, 535
- HR 9 september 1983, NJ 1984, 535
- Kantonrechter, eerste kanton, 17-6- 2008, AR no. 051963
- Rb. 's-Gravenhage 6 maart 1953, NJ 1953, 457
- Rb. 's-Gravenhage 18 juni 1973
- Rb. Brussel (14e k.) 20 januari 2009
- Rb. Brussel 15 mei 1990, RTDF 1991, 422
- Rb. Doornik 19 december 2000, J.dr.jeun. 2001
- Rb. Noord-Holland d.d. 3 december 2014, ECLI:NL:RBNHO:2014:11113
- Rechtbank Overijssel d.d.24 juli 2015, ECLI:NL:RBOVE:2015:3759
- Vred. Fontaine-l'Évêque 6 november 2008, T.Vred. 2010, 156
- Vred. Gent (V) 6 september 2012, AR 12A746
- Vred. Gent (VII) 16 maart 1987, TGR 1987, 59
- Vred. Roeselare 30 november 2006, T.Vred. 2007
- Vred. Zomergem 21 december 2007, RW 2008-09, 551

Lijst met afgenomen interviews

- Interview met dhr. H. Edoe, Onder – Directeur BuFaz 18 januari 2019.